

1910. MÁJUS 15.

# ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLIX ÉVF.

## KÖZLÖNYE

10. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. \* Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének. (Telefon: 37-22.)

## Az erdő.

Mutatvány: enesei *Dorner Béla* kir. gazd. intézőnek: „Az erdélyi szászok mezőgazdasága” című közelebb megjelenő művéből.\*)

Az erdő a szász falusi nép életében már régi időktől fogva jelentékeny szerepet töltött be. Hegyvidékről jött uj hazájába e nép, Erdélybe, az erdők közé. Az erdő volt akadály gazdasági haladásuknak, az eke, a sarló járásának, de viszont segítségük az olcsó, gyors építkezésben és támaszuk a mult idők sok bajaiban. A dülök, a határrészek ősi elnevezése is mutatja, hogy azokat az erdőkből hasították ki és ahol ma az eke szánt barázdákat és a pacsirta dalol a zöld vetések fölött, ott valamikor sötét erdők lombja susogott és viszhangozta alkonyatkor a nőstény farkas rekedt ordítását.

Az erdő a szásznál az ő itteni 800 éves létföntartási küzdelmében jelentékeny szerepet játszott. Az erdő védőszárnyai alá menekült a régi idők sanyaruságai alatt a vad népek támadásai elől és az erdőhöz folyamodott, midőn füstölgő romhalmazba dőlt

\*) Kapható a szerzőnél: Győr, m. királyi gazd. felügyelőség.

falujának, házának ujjaépítéséhez fogott és ismét az erdő felé, tüzi-fáért irányította szekerét, midőn a „nemere“ — az erdélyiek fagyasztó rémes szele — fütyölt ablakain át, hogy otthonában barátságos meleget fejleszthessen. Az erdő segítette ki állatainak kitarításában, ha az ellenség rétjeit összetaposta, szénáját fölégette, vagy a mostoha természet nem adott munkájára áldást és aszály perzselte föl, vagy szennyes vízár öntötte el kaszálót.

A szász ünnepéyleit a susogó lombok alatt százados fák árnyékában tartja és nyári vasárnap hajnalban a városi szász Rucksack-kal a hátán vonul ki az erdőbe, hogy a szabad természet szépségeiben gyönyörködjék.

A szász nem is pusztítja ki barbár módon erdeit, és nem nevezi a királyi erdőtiszteket „fafináncozoknak“, ha azok a letarolt erdő beültetésére szoritják. A szász község nem osztja föl az erdő közbirtokát, hogy kikerüljön az állami kezelés alól, hanem még külön privát erdőtiszteket tart erdeinek szakszerű kezelésére. Szébb is a vidék nála, mert a kopár dombokat befásítja, és több is az erdőből eredő jövedelme, mint más erdélyi községeknek.

Szép erdőket (közbirtokosságig és községig értve) Erdélyben ma már majdnem csakis a szász falvak tulajdonában látunk. Rendszeresen kezelteket pedig csakis ott. (A „majdnem“ szót is elhagyhatom.)

Érdekes, hogy a szász már őshazájából magával hozott szokása szerint az erdőt nem úgy nevezi, mint a többi német nyelvű nép: Wald, hanem Bäsch (Busch), ami magyarul sűrűséget, bozótot jelent. Az erdészt sem hívja úgy, mint más német: Förster, hanem hozzáteszi az ő szájaize szerinti jelzőt: „Bäschferschtner.“

Az erdőben, fában nem volt hiány egész a XVI. századig az egész szász földön. Számtalan történeti adat szól amellett, hogy az erdőt nem pusztították szándékosan (ugy mint pl. a jó székeleyk teszik, kik azt tartják, hogy az erdőt az Isten adta, ő növeli, tehát az embernek azt csak vágnia kell) de legalább is nem ismerték a fával való takarékoskodást. A fa helyén legelő támadt, vagy pedig a lankásabb helyeken az eke is járhatott, az pedig becsültebb és értékeesebb volt, mint a fa.

De nemcsak a falubeliek, hanem idegenek, sőt más községbeliek is „bementek“ az erdőbe, természetesen nem sétálni, hanem

fejszékkel fát vágni, a legtöbbször az illetők engedélye nélkül, sőt tilalma ellenére is. De tettek a fában kárt is, gyerekek, pásztorok vigyázatlanságból is, bosszúból is. Ártatlan pásztortüzekből száraz őszi időben a lehullott falevelekkel sokszor százai égtek el az értékes erdők holdjainak. A szász nem bosszuálló nép. Ha megbántják, morog ugyan, de sokkal nemesebb lelkű, mintsem bosszura gondoljon. Annál inkább bosszuálló azonban az oláh, kinek sokszor nyomja lelkét (ha ugyan nyomja!) egy fölperzselt erdő kára.

Már 1498-ban panaszt emeltek a szászok a király előtt a románok ellen, hogy erdeiket pusztítják, gyujtogatják, marháikkal, juhaikkal legeltetik, legszebb fáikat kivágják, vagy lekérgezik (Erdélyben a tölgy hiányában a fenyő héjából készítik a timárcserző anyagot és ez régtől fogva keresett cikk), vagy pedig egész erdőrészeket levágnak és erőszakkal elhurcolják és fegyveres kézzel a tulajdonosoknak, vagy erdőpásztoroknak ellenszegülnek.

A panaszok így tartanak egész a legujabb időkig.

Jellemző adat egy szász községnek egy oláh községgel 1583-ban kötött szerződésében a következő pont: „aki az erdőben egy fát kivág, lekérgez vagy kiszárit: az ugyanazon fára fölakasztatik. Ha a tettes nem volna megkapható, akkor P. község adjon ki egy másik oláht N. községnek fölakasztás végett.“

Már a XVI. században megkezdik az erdőpusztítások tiltó rendelkezésekkel való megakadályozását és az erdők rendszeres őriztetését 1546-ban a szász egyetem az egész szász földre már elrendeli, hogy az erdőbirtokosságok az erdőpusztítókat büntessék.

Egy szekér lopott tűzifáért már 1 forintot kellett fizetni büntetésül, ami akkor egy hold föld értékével volt egyenlő. 1572-ben már a kőhalmi szék fölállítja az erdőpásztori intézményt. Eleinte sorrend szerint mentek ki a falusi gazdák erdőt őrizni, később már fizetett erdőpásztorokat alkalmaztak.

1589-ből vannak történeti adatok „tilalmas erdőkről“, hol fát vágni nem szabad. Egyik község ily tilalmas erdő rész áthágójára 10 forint büntetést ró ki, ami akkor igazán nagy pénz volt, sőt egy megkérgezett (tehát kiszáritott) vagy kivágott szálfáért 1 ezüst márká büntetést is rónak ki.

Érdekes adat, hogy egyik község megtiltja a gazdáknak a tilalmazott erdővel szomszédos határrész szántását és vetését. Meglátjuk később, hogy miért? Azért, hogy oda ekével a gazdák ne is

járjanak, mert szerintük „*az eke rossz szomszédja az erdőnek*“. Ez volt 1553-ban Burgberg (Hühalom) községben.

Az erdők szabad használatát az Andreanum biztosította a községnek és székeknek, illetve a fölösztatlan székekhez tartozó községeknek a tartományi erdőkre, a községi lakosoknak — és ezekből a jogosultaknak — pedig a községi közös erdőkre.

Az erdők használata kiterjedt a legeltetésre, makkoltatásra, tüzi- és épületfa vágására, vadászatra és halászatra.

Az erdők legnagyobb hasznát régente a makkoltatás adta. Ugyannyira ezen kihasználás adta, hogy az *erdő becsét nem a fa értéke szabta meg, hanem az, hogy mennyi makktermést adott*.

A tűzifavágás nem nagy értékű volt. Tűzifát vághatott az erdőben a jogosult, amennyit akart. De később már ezen „*rászabadítás*“ is véget ért. Már a XVII. században azt is szabályozták. Kevesbedett az erdő, tehát értékesebb lett a fa.

Segesvár már úgy határoz, hogy ha valaki több fát levág, mint amennyit szekérével el tud vinni, bárkinek szabad ezen fölrakni nem tudott fát elvenni és magáévá tenni.

Ha pedig az illető (t. i. a pazarló favágó) ezen fát valahová elfuvarozza és lerakja, hogy majd később jön más szekérral érette, úgy ezen fát fölrahatja bárki, aki akarja.

Nem korlátozták a szászok a szabad fa használatát a jogosult tagoknak, de a fapocsékolást gátolták meg csak, hogy erdeik devasztációját akadályozzák meg.

Érdekes még az alcinaiaknak a XVI. században a makkoltatás ügyében kiadott rendelkezése is; mely szerint jó makktermésnél hajthat kiki az erdőbe annyi sertést, amennyit akar, de ha gyenge volt a makktermés, akkor a kihajtható sertések számát meghatározták és kontingentálták!

A tűzifavágás szabadjára volt engedve, az említett későbbi megszorításokkal. Az épületfát már kérni kellett a községi előjáróságtól még a jogosultaknak is, a szerszámfát pedig a levágandó fa nagysága szerint pedig már megfizették.

A szász falu minden intézkedésében az okos előrelátást, takarékossgot, rendet és a *jövőre való gondoskodást* láthatjuk már a régi időktől is.

Az erdei haszonvételekre a jogosultságot nem kapta minden birtokossági, illetve községi tag egyformán. A pap három-négy-szeresét kapta annak, amit a közönséges falusi gazda. De a gazdák jogosultsága sem volt egyenlő. A beltelekkel (ház, udvar) bíró

tősgyökeres falusi szásznak több és nagyobb volt a joga, mint a betelepült szásznak. Ha nem volt a falusinak beltelke akkor nem volt haszonvételi joga sem, de *viszont nem osztozott a községi közös terhek viselésében sem.*

Az erdélyi hosszú — majd nyolczhónapos — fütési időben, hogy a nép tűzifaszükséglete nem volt csekély, az gondolható. De az, hogy egy-egy falusi lakosnak évenként 10—20 szekér tűzifavágásra volt jogosultsága, mutatja, hogy az erdők erősen és évről-évre jobban megfogyatkoztak. Hozzájön ehhez a sok szerszám- és épületfaszükséglet (mert főleg Székelyföldön ma is vannak falvak, hol a középületeken kívül egyetlen ház nincs, mely tisztán fából ne lenne építve, sőt még a szegek, kapcsok is fából vannak, pl. Oláhfalu, Udvarhely megyében), a gazdasági eszközökre szükséges fiatal, szivós fákból való nagy használata a falusiaknak, ezenkívül kéreg (cserzésre) és a sok kerítésre, patakokhoz, malomgátakhoz, vizmosáskötésekhez szükséges vesszőfonások készítésére óriási mennyiségű ág és vessző.

Már maga ez is mily óriási famennyiséget köt le évenként. Hát még ma: mikor a fenyőfaerdőket eszi föl a gőzfürész, az erdők mélyében kattogó „gatter“, a tölgy és bükköt pedig „sippel“-nek (Slipper, vasuti talpfa) faragják ki ezrével!

Érthető tehát, hogy már a XVI. századtól kezdve észrevették az erdők rohamos fogyását és annak gátat vetni igyekeztek.

De már a XVIII. században az erdők gondozására és *pótlására* is gondoltak. 1804-ben már hivatásos *erdészeket* alkalmaztak, hogy ők „az erdőt tudományos szempontból gondozzák, megtartsák és szaporítsák és a kezelő hatóságokat tanítás és tanácsadás által a rendszeres erdészeti kezelésbe bevezessék“.

1845-ben már a községi hatóságok írott utasításokat kaptak „az erdők gondozásáról és föntartásáról“, hogy az erdők *kiméltessenek* és *szabályosan fordarendszer szerint* kezeltessenek.

Erdeje — három község kivételével — valamennyi szász községnek van. Míg 117 községnek az erdőterülete nagyobb 1000 holdnál, addig 21 községnek erdeje nagyobb 3000 kat. holdnál.

Érdekes, hogy azon szász községek, melyek ősidőktől fogva szabadok voltak, az erdőterületüket kimélve használták már akkor is, mikor az erdőtvény még nem szabályozta az erdőkihasználást,

míg azon szász községek, melyek jobbágyok voltak, tehát az erdő a földesuré volt, ott ma már az erdő vagy csak kis töredékeiben van meg, vagy az eke jár rajta, vagy pedig kopár talaja mered az égtájak felé.

Ez azonban a szász községeknél ritka. A szász kedveli az erdőt és a kopár foltokat csakhamar beülteti nemcsak a községi erdőket kezelő állami erdőtiszt felhívására, de még maga jószántából is. Azon állapot, hogy a kivágott erdő újraültetésére csendőrszuronyal kell a falubelieket kirendelni és ekkor ők bosszúból az állam által adott kis fenyőcsemetékét lombjával lefelé és gyökerével fölfelé ültetik el, bosszúból (noha magukat bosszulják csak meg, lévén saját területük és leendő saját erdejük), ha a felvigyázó másfelé néz, a szászoknál nem fordul elő. Sajnos! az értelmes székelynél — sokszor.

Hogy az erdő mily nagy szerepet játszik a szász községek háztartásában, közlöm Brassó vármegye alispánjának 1903. évi jelentését a barcasági néhány községről.

(Megjegyzem, hogy a nagy erdők, vagyis erdőben gazdag községek nem is ezen a vidéken vannak. De a többi szétszórt szász falvakról nincsenek újabb adataim.)

Nagyobb bevételei a községeknek, főleg az erdőkből befolyva, a községeket abba a helyzetbe hozták, hogy a községi közvagyont növelhették, sőt még a befolyt pénz egyrészét gyümölcsözőleg is elhelyezhették.

Szerencsés faeladásokból begyűlt pénzből Keresztényfalva, Szent-Péter, Volkány, Feketehalom nagyobb beruházásokat létesített,\*) sőt takarékoságból még tehetett is valamit félre a községi vagyon növelésére, míg a többi községek, így:

Földvár	--- --- --- --- ---	23.380	koronát
Keresztényfalva	--- --- --- --- ---	17.599	„
Szent-Péter	--- --- --- --- ---	4.000	„
Vörösmart	--- --- --- --- ---	10.005	„
Volkány	--- --- --- --- ---	43.280	„
Feketehalom	--- --- --- --- ---	170.000	„

\*) Nehányat felsorolok, a jelentés alapján. Keresztényfalva községi malmot épített 29.000 koronáért és 17.000 koronáért helyreállított egy felhőszakadás utáni patakpusztítást. Volkány 6949 koronáért jegyzői lakást épített és 1328 koronáért vadpatakot szabályozott. Veresmart község nagy hidmérleget állított és föléje épületet emelt. Feketehalom 13.346 koronát patakuszabályozásra költött. Volkány még egy meredek patakpartot kötött meg cementtel és vaskorlással 13.307 koronáért

tehetett gyümölcsözőleg félre. Vidombák és Hőltövény községeknek erdeje nincs.

(Nehogy azonban valaki félreértse a viszonyokat, megjegyzem, hogy a pénz itt sem ömlik mindig ily vastag patakokban a községekbe. De éppen ezen időben jutott vágásra néhány jó erdőrészlet és ezért van a nagy pénzforrás. Be szokott dugulni az itt is.)

Aki az erdélyi viszonyokkal ismerős, elképzelheti, hogy mily gazdag lehetne sok székely község is, ha az erdőeladásból befolyt pénzek szintén községileg lennének kezelve — tehát ellenőrizve — és okosan felhasználva, nem pedig az *arányjogosultak között szétosztva*, hogy míg tart, addig legyen hegyen-völgyön lakodalom, utána pedig sok siralom. No, de ez nem ide tartozik!

Az *erdőkezelési díjak* magassága, eltörlése, a községi vagyis közbirtokossági erdőknek az állami erdőkezelés alól való kivétele iránt a Székelyföldön a választási jelszavak, ígérek által feligazgatott nép valóságos hadjáratot indított 1906—1909. években, sőt még második *agyagfalvi székely nemzetgyűlést* is akart tartani.\*)

Már t. i. a székelységnek csak egy része. Mert ma már — ha terhes is az állami erdőkezelési díjfizetés sok községben — mégis belátják, hogy a székely közvagyon megmentése, megóvása az állami erdőhivatalok nélkül nem sikerült volna. Inkább tehát a szabad és tetteiben magát korlátozni nem akaró székelység az állami beavatkozást tartja nyügnek, nem pedig az aránylag végtelen csekély erdőkezelési illetéket. Mutatja az, hogy arra, hogy a községi és közbirtokossági erdőket az állami erdőhivatalok kezelik, az államkincstár még tekintélyes összeget reáfizet, azaz a kezelési díjak jövedelme a regiere sem elég. Viszont milliókat mentenek és szereznek meg az erdőhivatalok a községek javára.

Nem lesz érdektelen, ha most a szászoknak véleményét közlöm ebben az ügyben; idézve a brassói alispánnak jelentését.

A községi erdők (mert a szászoknál közbirtokosság nincs! [Nagyon helyesen! *Szerző*]), állami kezelésbe vétele nagy változásokat hozott e téren. Az eddigi községi erdőkezelés is, a kerületek besosztása is megváltozott, amennyiben most a községek nem tartanak privát járási, vagy községi erdőtiszteket, hanem a brassói

\*) Agyagfalván (Udvarhely m.) ugyanis a Küküllő nagyrészen gyűlt össze 1848-ban a székely nemzetgyűlés és ott határozta el, hogy harcba indul.

királyi állami erdőhivatalhoz lettek beosztva. A legnagyobb erdőbirtokos községek közül Feketehalom megtartotta saját magán-erdőkezelését, mert külön okleveles erdészt tart, míg Rozsnyó és Mogyorós az állami kezelésbe adta erdőit.

Ma még rövid az idő arra, hogy végleges ítéletet lehessen mondani. *A tény azonban eddig az, hogy a községek a régebbi szisztémával sokszor szereztek szomorú tapasztalatokat, míg most panaszra igen ritkán van ok.* Ugy látszik, hogy igen sok függ az intézmény vezetőjének személyétől és szakképzettségétől, ügybuzgalmától — az eredmények elérésében. Maga az intézmény azonban — jó.



## A tölgyet pusztító lisztharmat-gombáról és az ellene való védekezésről.

Irta: *Dr. Kövessi Ferencz* a növénytan tanára a bányászati és erdészeti főiskolán.

(Befejezés.)

Általános tapasztalat, hogy a nagy hirtelenséggel és nagymértékben fellépő növényi élősködők ellen mindig nehéz a védekezés. Kétszeresen nehéz ez az erdészet terén, ahol nemcsak a munkálatok költséges volta miatt kell meggondolni a védekezést, de a terület nagysága és a védekezési munkák technikai kivitelének nehézségei is olyan akadályokat szülnek, hogy azoknak nagy területeken való kivitele majdnem lehetetlen. Ily módon a nagybani és általános védekezésről igen sok helyen eleve le kellene mondani még akkor is, ha a károk felette nagyok volnának, vagy ha a pusztítás végzetes volna is. Ilyen esetben nem volna más menekvés, mint a betegségnek ellentálló — jelen esetben amerikai — fajokat ültetni. Ezideig a betegség azonban nem öltött olyan mértéket még Franciaországban sem, hogy általános védekezésről kellene beszélni. Annál kevésbé hazánkban, hol reményünk lehet reá, hogy a gomba pusztítása korlátok között marad és a védekezés legfeljebb a fiatal ültetvényekre vagy a csemetekertekre fog kiterjedni.

Fiatal tölgyültetvényekben vagy csemetekertekben csakugyan előfordult a lisztharmatnak olyan mérvű pusztítása is, hogy szükségét látták annak, hogy a védekezést megindítsák.



A lisztharmat elleni védekezést *dr. Schott*<sup>1)</sup> rézgálicz és mész oldatával, az u. n. *Bordeaux-lével* próbálta. A fiatal leveleket július felé permetezte be, midőn a lisztharmat teljesen kifejlődött. Tapasztalata szerint a bepermetezett levelek mintha zöldebbek lettek volna és kevésbé voltak penészesek. Az eredmény azonban nem volt teljes, azt hiszi t. i., hogy a permetezést előbb kellett volna kezdeni.

*Tubeuf*<sup>2)</sup> írja, hogy *Nettsch* közlése szerint Speyernél kénporozással és bordeauxi lével próbáltak ellene védekezni, de az elért sikerről nem szól beszámolójában. Nem szólhat azonban ezideig az eredményekről senki sem részletesen.

Hazánkban a lisztharmat elleni védekezéssel eddig az *ungvári* főerdőhivatal területén próbálkoztak. *Rónay Antal* miniszteri tanácsos ur írja, hogy ott 5% rézgálicz- és mészkeverékkel (bordeauxi lével) permetezték a csemetekertet, ami látszólag némi sikert mutatott. A többi hatóságoknál — mint írják — a folyó évben tervezik a védekezés megkezdését.

Hasonló kísérleti próbáról tudatnak a *tótsóvári* erdőhivaltól, ahol egyik csemetekertben (Királykuton) 2% rézgáliczczal permeteztek. A siker milyenségéről azonban most még nem tudtak nyilatkozni.

A tölgyek lisztharmata elleni védekezésre, úgy látszik, a kén lesz a legalkalmasabb anyag. Ezt ajánlja *L. Mangin*<sup>3)</sup> tanár, aztán *Griffon* és *Maublanc*<sup>4)</sup> és ezek után sokan mások, akik a kérdéshez hozzászóltak. A kérdésre különben elég közelfekvő a felelet és nem nehéz a választ megadni azért, mert az eddigi tapasztalatok szerint *valamennyi ismert lisztharmat ellen igen jó eredménnyel lehetett kénporozással vagy az alkalikus kénvegyületekkel védekezni* és ezen tapasztalatok után a legnagyobb valószínűséggel lehet

1) *Dr. Schott—Tubeuf: Nachrichten ect. Natw. Z—sch. Land Fortsw. 1908. 12. 604.*

2) *Tubeuf: Nachrichten ect. Natw. Z—sch. Land u. Fortsw. 1908. 12. 602.*

3) *L. Mangin: Un invasion redoutable du blanc du chêne, Journal d'agriculture pratique Extrait: Revue des Eaux et Forêts 4-e serie 6 année 1908 p. 184—187.*

4) *Griffon et Maublanc: Sur le blanc du chêne. C. R. A. Sc. 1908. p. 147. p. 437.*

mondani, hogy a kénporozás a tölgyek lisztharmata ellen is hatásos lesz.

A kénporral való védekezés legtökéletesebben van kifejlődve a szőlő lisztharmata elleni védekezés keretében, mert ezen betegség ellen a szőlőbirtokosok pár évtizede (Dél-Franciaországban 1857 óta) rendszeresen „kénporozzák” szőlőjüket egész Európa területén, sőt idegen földrészekén is. Ugy hogy, azt hiszem, annyival inkább nem lesz érdektelen ezen védekezési módnak részletes ismertetése, amennyiben a tölgyek lisztharmata elleni védekezés elmélete és annak gyakorlati kivitele teljesen azonos kell hogy legyen a többi lisztharmatokéval.

A szőlő lisztharmata elleni védekezésre a kénporozást legelőször *Ducharte* és *Hardy*<sup>1)</sup> ajánlották 1850 körül, de eleinte csak az üvegházakban használták. 1852—1853. év körül kezdte *Laffourque* Dél-Franciaországban a szabadban is használni, de általában csak *H. Marés* kutatásai után terjedt el. Ma már a szőlőnek bevezetett és rendszeres kezeléséhez tartozik minden olyan szőlővidéken, hol a lisztharmat gyakori és a szőlőt okszerűen kezelik.

Az irodalmi adatok és *Foëx*, *Ravas*, *Viala*<sup>2)</sup> volt tanáraink kutatásai és előadásai, valamint saját tapasztalataim alapján a következőkben foglalhatom össze röviden az ezen kérdésre vonatkozó ismereteket.

A lisztharmatok ellen a kénporozással való védekezés lényege röviden abban áll, hogy a beteg növényeket vagy a növények közelében levő tárgyakat kénporral hintik be, mely kénporból fejlődő gőzök vagy gázalaku termékek *a gombának micéliumait szétroncsolják és megölik, míg a növényt ép állapotban hagyják.*

A lisztharmatok elleni védekezésre használható kénpor kétféle: a „sublimált kénpor” és a „törött kénpor”. Anyaga mindkettőnek ugyanaz, csak hogy a sublimált kénpor sokkal finomabb szemcsékből áll. A törött kénpor, noha szintén nagyon finomra van őrölve — miként mikroszkópon jól látható — darabosabb, szemcséi súlyosabbak, nagyobbak, nem lehet olyan finoman szórni a kén-

<sup>1)</sup> *Ducharte*, botanika tanára a versaillesi Institut agronomiqueon, kinek főkertésze *Hardy* volt. V. ö. *Prilleux* Maladie des plants agricoles. Paris, 1897. p. 26.

<sup>2)</sup> *Foëx* és *Ravas*, az Ecole Nle d'agriculture tanárai Franciaországban, Montpellierben. *P. Viala*, az Institut Nle d'agriculture tanára Párisban.

porozó készülékkal s azért nem olyan szapora, mint a sublimált kénpor, több kell belőle s ezért a munkálat ezzel többbe kerül. A sublimált kénpor ára azonban kissé magasabb, úgy hogy végeredményben mindkettőnek használata körülbelül egyforma kiadást jelent.

A kénporozás által előidézett hatást sokáig nem tudták helyesen magyarázni. Eleinte azt hitték, hogy a kénpor a micéliumokkal való érintkezés által kifejlődött inger alapján teszi tönkre a myceliumokat. Ezt a magyarázatot azonban megczáfolta az a tény, hogy Algirban a kénport a szőlőlevelek leperzselésének elkerülése céljából nem a növényre, hanem a talajra szórják, valamint üvegházakban való védekezéseknél a kénport a fűtőcsövekre helyezik el, mely esetben a kén közvetlen nem érintkezik, mégis kitűnő eredményeket ad. Ez oknál fogva a hatást csakis a képződő kénessavnak lehet tulajdonítani, mely a micéliumot szétroncsolja.

A kén párolgása és oxidációja, vagyis a kénessav képződése bizonyos fokig arányos a hőmérséklettel. Alacsony hőmérsékleten a párolgás és az oxidáció lassu, a hőmérséklet emelkedésével azonban folyton fokozódik. Hűvös időben tehát a kénporozásnak sincsen hatása. *Ellenben szép, derült, meleg, nyári napokon annál meglepőbb a hatása. Azért az ilyen idő ajánlatos ezen munkálatok kivitelére.* A gyakorlatban csakugyan nagyon jól tudják ezt és a szőlőmunkás — ha kellő intelligenciája van — nem is kénporoz máskor, csak szép, meleg időben, vagy a napnak meleg szakáiban reggelitől ozsonnáig, vagy 10 órától ozsonnáig.

A kénport a növényekre erre a célra alkalmas fujtatók segítségével szórják. Kisebb munkálatokhoz használhatók olyanféle eszközök, milyenek az asztali czukorporszórók, nagyobb munkákhoz azonban legjobb háti készüléket beszerezni, melylyel ennek kivitelét igen kényelmesen eszközölhetjük.<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> A nagyobb munkák végzésére alkalmas háti kénporfujtatók közül kitűnően működik és hazánkban legjobban elterjedt a *Vermorel*-féle francia gyártmányu *Torpille* nevű kénporfujtató. Ujabbban azonban hazánkban is készítenek egyet *Vulkán* néven. Mindenik készüléket a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél*, Budapesten (V., Alkotmány-utca 31.) tartják raktáron.

A kénport a szőlő lisztharmata elleni védekezés céljaira ugyancsak a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezte* tartja raktáron. Kérdezősködésemre adott válaszkban 1909 november 1-én írták, hogy a prima sublimált kénport 100 kilogrammonként 24 koronáért adják. Az ár budapesti raktárunkban 2% pénztári engedménnyel értendő.

A ként a mi klímánk alatt növények leveleire, illetve zöld részeire szokás elhelyezni. Melegebb vidékeken, pl. Algirban, hogy a növényeket kiméljék, nem a szőlőlevelekre, hanem a talajra szórják. Nagy melegben ugyanis olyan nagyfokú a kén oxidációs termékeinek keletkezése, hogy a gyenge növényfelületeket megsérti. Rendesen az epidermis-sejtek elhalnak s így a normális fejlődés zavartatik. Nagyobb bajt azonban nem okoz.

A kénezéssel szemben a különféle növények különféle érzékenységgel bírnak, valószínű tehát, hogy a tölgyek különféle faja sem lesz egyenlően érzékeny. Azt azonban, hogy melyik hogy viselkedik, a későbbi tapasztalatok fogják megmutatni.

A kénporozás hatása, amint láttuk, a hőmérséklettől függ. Hideg, nedves időben, gyakori esők között, amikor a kénport az eső lemossa, a védekezésnek nincsen semmi hatása. Hasonlóan nincsen a kénporozásnak hatása nagy szélben, mert ilyenkor a keletkező gázalaku termékeket, sőt a kénport is a beteg növényektől messze elhordja. Ilyenkor a kénporozást meg kell ismételtetni. Meleg időben ellenben a gomba pusztulása gyors. *H. Marés* tanulmányai szerint ha a légkör 32—35 C° meleg, a gomba micéliumainak pusztulása már 24 óra alatt bekövetkezik és az 4—5 nap alatt teljesen befejeződik. Még magasabb hőmérsékletnél, 42 C° körül, a micéliumok két nap alatt teljesen tönkremennek. Ez a nagy meleg azonban már nem kívánatos, mert ilyenkor a növények többnyire égést szenvednek.

A liztharmat-gombák ellen a kénporral való védekezés nem „*preventív*“, hanem „*kuratív*“, vagyis nem azt célozzuk a kénporral, amit pl. a „*bordeauxi lével*“, hogy a betegség fellépését előre megakadályozzuk, hanem az a törekvésünk, hogy a már kifejlődött betegséget gyógyítsuk, a levél felületén elterülő gombamicéliumokat megöljük és szétroncsoljuk. Ilyen módon ezen védekezési eljárást valóságos gyógymódnak kell tekintenünk és tulajdonképpen védekeznünk felesleges addig, míg a liztharmat fellépését meg nem állapítottuk.

Tévedések kikerülése végett meg kell azonban jegyezni, hogy nagyon előrehaladt betegségnél a védekezés semmit nem használ, mert a beteg levél elhalt sejtjeit nem tudjuk meggyógyítani vagy új életre kelteni a kénporozással. A védekezés csak akkor hatásos,

ha a micéliumokat akkor pusztítjuk el, amikor a levélszövetek még nem szenvedtek sokat a betegségtől, vagyis ha a védekezést mindjárt a lisztharmat megjelenésének időpontjában *azonnal alkalmazzuk*. Ha tehát teljes sikert akarunk, nem szabad addig várni, míg a növényeket a lisztharmat ellepte, hanem *első megjelenése után azonnal meg kell kezdeni a védekezést*.

A kénporozást a nyár folyamán annyiszor kell alkalmazni, *ahány újabb invázió fellépett*. Olyan esetekben, mikor nem invázióról van szó, hanem állandóan fejlődő betegségről, akkor a nyár folyamán 4—5—6-szor is szükséges, kivált erősen fejlődő növényeknél, — milyenek a csemetekertekben is vannak — melyek fiatal levelein a penész gyorsan terjed. A szőlőnél évente 2—3-szor szoktak permetezni, a tölgycsemetéknél szintén legalább ennyire lesz szükség. Erről azonban alig lehet pontosan beszélni, mert az változni fog a lisztharmat fellépése szerint, mely változik vidék és fekvés szerint a széljárás és a klimatikus tényezők alakulásához képest.

A kénporon kívül a lisztharmat ellen ajánlják az acetilént, a kénsavat, a káliumhipermanganátot, rézgáliczkeverékeket és porokat, alkalikus kénvegyületeket és a különféle kénkeverékeket. Milyen ezeknek az értéke?

Az *acetilénnel* való védekezésnél a növény leveleire *kalciumkarbid* port szórnak el, amely a növényre hulló harmattól vagy esőtől acetiléngázt fejleszt. Ez a gáz volna hivatva a micéliumszálakat megölni. Használatát főleg nedves időben ajánlják, de eddig hatása még nincsen teljesen kipróbálva. Ellenben a növényekre az acetilén mérges és ezért ettől sok jó nem várható.

A *káliumhipermanganátot* oldott állapotban alkalmazzák, az oldattal a növényt bepermetezik. Ez az anyag erősen oxidáló és az élő micéliumsejteket tönkreteszi. A levelek alsó oldalát azonban nem védi meg, pedig a lisztharmat ott is fellép. Hatása különben pár percnyi és a növényre veszedelmes is, mert a növény szöveteit is megtámadja.

*Ajánlották nemrég a kénsavat* is védekezőszerül. Ezen célból a kénsavat finom poralaku steatittal (Federweiss) itatták fel és azután ezzel a megszáritott kénsavas porral oly módon porozták be a növényt, mint a kénporral szokás. A kénsav, ha a micéliummal közvetlenül érintkezik, azt tönkreteszi, de a levelek alsó

lapján hatása ennek sincsen. Sőt nem teljesen sikerült porzásnál a felső lapon is maradhatnak nagy, védtelen foltok, melyekből a gomba csakhamar továbbterjedhet.

Ajánlják az *alkalikus kénvegyületek* vizes oldataival való permetezést is, különösen nedves, esős években. A kénpor fölött azonban ennek sincsen semmi előnye.

A kereskedelemben kapható azután *a kénpor különféle keveréke*. Keverni szokták mészszel, gipszszel, szénporral stb. Ezek az anyagok azonban csak rossz szolgálatot tesznek, mert a tiszta kén hatását csökkentik. Ezekből a keverékekből kevesebb kénport fogyaszt a munkás, de hatása a megtakarított kén mennyiségével arányban csekélyebb. Aztán drágább is, mert a keverékben levő hatástalan anyagot is meg kell fizetni. A mész és gipsz tapadóvá, összeállóvá teszi a keveréket, míg a szénportól nyirkosabb. A szénporos kénkeverékről azt is állították, hogy ez jobban hat a tiszta kénnél, mert a szénpor sok meleget abszorbeál és így a kénből erősebben fejlődnek a kívánt gőzök és hatása jobb. Ennek az állításnak azonban nincsen semmi alapja.

Végül egyes szerzők ajánlják és gyakorlati emberek tettek is kísérletet az iránt, hogy a lisztharmatot a *különféle rézoldatokkal*, főleg a „*bordeauxi lével*“ leküzdjék. Ez a védekező anyag — noha igen sok gombánál a legkifogástalanabb és legjobb szer az eddigi ismert védekezőanyagok között — a *lisztharmatgombáknál nem válik be*. Ha a rézvegyület a spórát vagy micéliumot éri, az elpusztul ugyan, de mivel a lisztharmatmicéliumok nemcsak a növény felső oldalán, hanem a levelek alsó részén is élnek, hová a folyadékkal eljutni alig lehet, ezért terjedését ezzel megfékezni nem sikerül. Bizonyítják ezt a szőlőmivelők évtizedes tapasztalatai, akik a peronoszpóra ellen állandóan védekeznek és évente 2—3-szor is permetezik *bordeauxi lével* vagy más rézvegyülettel szőlőjüket, mégis a permetezés dacára is pusztít a lisztharmat, úgy hogy az ellen külön kell a kénporozással védekezni. A rézvegyületekkel való permetezéstől tehát nem sokat lehet remélni.

Íme ezekből látjuk, hogy a lisztharmatok elleni védekezésre az összes ajánlott szerek között *legalkalmasabb a tiszta kénpor az előzőekben leírt módon alkalmazva* s így leghelyesebb lesz, ha csak emellett maradunk.

Az itt leirt védekezési módszer, miként azt *Prilleux, Delacroix, Mangin, Bonnier, Hartig, Tubeuf, Sorauer* stb. nagyhirű növény-pathológusok állítják, általános az összes eddig ismert lisztharmatgombák ellen s ezért a legnagyobb valószínűséggel remélhetjük, hogy a tölgyek lisztharmata ellen is teljesen hatásos lesz a vele való védekezés és *a csemetekertet és a fiatal ültetvényeket ezen védekezési móddal megmenthetjük.*

\*

Végül talán felesleges megjegyeznem, hogy a tölgyek lisztharmatának a tanulmányozása ezen közlemény közreadásával nincsen befejezve. Hiszen sok felemlített kérdés vár még megoldásra, sőt maga a védekezés nemcsak elméleti, hanem gyakorlati alapokon is megvilágításra és tanulmányozásra szorul, ahol az elmélet és a gyakorlat vállvetve kell hogy működjenek, ha kellő eredményt akarunk elérni. Magam részéről tehát a kérdés tanulmányozását folytatni óhajtom és éppen ezért felkérem a tisztelt erdészeti szakközöniséget, hogy megfigyeléseivel és gyakorlati tapasztalatainak közlésével támogathatni ezután is szíveskedjenek.



## EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

### Jegyzőkönyv

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának Budapesten, 1910. évi április hó 27-én tartott rendes üléséről.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedő* Albert dr. és *Horváth* Sándor alelnökök, *Almásy* Andor, *Bittner* Gusztáv, *Csik* Imre, *Havas* József, *Hirsch* István, *Kaán* Károly, *Lászlóffy* Gábor, *Muzsnay* Géza, *Nagy* Károly, *Osztrólczy* Géza, *Péck* Kálmán, *Schmidt* Ferencz, *Sóltz* Gyula, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula, *Török* Gábor, *Tuzson* János dr. és *Vuk* Gyula választmányi tagok, *Balogh* Ernő, a számadásvizsgáló-bizottság tagja, *Bund* Károly egyesületi titkár és *Czillinger* János segédtitkár.

Távolmaradásukat kimentették: *Arató* Gyula, *Csupor* István, *Hoffmann* Antal, *nemeskéri Kiss* Pál, *Kócsy* János, *Laitner* Elek, *Máday* Izidor, *Marosi* Ferencz és *Vadas* Jenő választmányi tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Csik* Imre és *Téglás* Károly választmányi tagokat kéri fel.

II. A pénztár forgalmáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

a bevétel f. évi január hó 1-től	
a mai napig	42.645 K 37 f
a kiadás ugyanezen idő alatt	24.919 „ 24 „

Rendkívüli befizetések czimén a következő összegek folytak be a legutóbbi választmányi ülés óta: Kötvényben tett alapítványok törlesztésére:

*1909-ben:* 952 K 94 f; a Faragó Béla alapítvány tőkéjének törlesztésére 1000 K;

*1910-ben:* Alapítványkiegészítés czimén Beszterczebánya és Temesvár városok részéről 100—100 K; kötvényben tett alapítványok törlesztésére: 3329 K 55 f; a Wagner Károly alapítvány javára 5 K.

Az 1909. évi augusztus hó 25-én tartott választmányi ülés határozata értelmében és kapcsolatban a mult évi december hó 15-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének II. pontjával jelenti a titkár, hogy az egyesület birtokában maradt magyar koronajáradék-kötvények immár teljes összegükben földhitelintézeti záloglevelekkel cseréltettek át anélkül, hogy az egyesület ez által tőkében vagy kamatban megrövidülést szenvedett volna. A tranzakció ezzel befejeztetvén, az egyesület birtokában ezidő szerint csupa sorsolás alá kerülő értékpapir van.

Jelenti továbbá a titkár, hogy a mult választmányi ülés határozata értelmében az év végével mutatkozó feleslegből első sorban a letéti számadásból kölcsön vett összegek törlesztésére 8175 K 60 f fordított, másodsorban a jubiláris alapítvány 2000 K-val gyarapított és harmadsorban az alaptőkéhez 208 K 12 f csatoltatott s végül hogy az egyes alapítványoknál és alaptőkénél mutatkozott készpénzért 19.800 K névértékű magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél vásároltatott, mely az intézetnél levő egyesületi letéthez csatoltatván, az illető alapítványoknál szabályszerűen bevételeztetett.

A Faragó Béla alapítvány III-ik segélye özv. Sável Sándorné fiának adatott ki az alapító kijelölése alapján.

Az igazgató-választmány ezt a jelentést tudomásul veszi.

III. A titkár bemutatja a mult évi zárszámadást és az 1911. évre összeállított költségvetést, a számadásvizsgáló-bizottságnak ezekre vonatkozó jelentésével együtt.



## Az Országos Erdészeti Egyesület 1909. évi zárszámadása.

## A) Pénztári számadás.

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1909. év- ben		Előirány- zott összeg 1909. évre		Az elő- iránnyal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Pénztári maradvány 1908. évről	—	—	—	—	—	—
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székházbérjövödelme	13689	—	13400	—	+ 289	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványok kamatai és a 200 K alapított tagok kedvezményes lapdíja	3074	60	3500	—	— 425	40
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak	18427	24	18000	—	+ 427	24
IV. Az állam által adott segély	6000	—	6000	—	—	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövödelmei:						
a) Erdészeti Lapok	6709	25	6500	—	+ 209	25
b) Erdészeti Zsebnaptár	3591	—	3000	—	+ 591	—
c) Erdészeti Rendeleték Tára	625	82	100	—	+ 525	82
d) „Az Erdő” című lap után	11396	70	10000	—	+1396	70
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai	10448	92	5750	—	+4698	92
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok eladásából befolyó jövödelmek	35	—	50	—	— 15	—
VIII. Az alaptőke, valamint a folyó jövödelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	6285	08	6100	—	+ 185	08
IX. A Deák Ferencz-alapítvány bevétele	1100	—	1100	—	—	—
X. A Wagner Károly alapítvány bevétele	1986	—	1980	—	+ 6	—
XI. A Gr. Tisza Lajos-alapítvány bevétele	2040	—	2030	—	+ 10	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1590	—	1590	—	—	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	944	—	897	—	+ 47	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítvány bevétele	421	—	421	—	—	—
XV. A Horváth Sándor-alapítvány bevétele	655	—	655	—	—	—
XVI. A Faragó Béla-alapítványnak bevétele	250	—	250	—	—	—
Átvitel	89268	61	81323	—	+7945	61

B e v é t e l	Tényleges bevétel 1909. év- ben		Előírány- zott összeg 1909. évre		Az elő- írányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
Áthozat	89268	61	81323	—	+7945	61
XVII. A titkári nyugdíjalap bevétele ---	1700	—	1700	—	—	—
XVIII. Az altiszti segélyalap " ---	—	—	—	—	—	—
XIX. A jubiláris alapítvány " ---	40	—	40	—	—	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen ala- pítvány bevétele ---	97	—	97	—	—	—
XXI. Postaköltség és más térítmények	443	09	300	—	+ 143	09
XXII. Megítélt és behajtott perköltségek	120	36	50	—	+ 70	36
XXIII. Egyéb bevételek ---	384	98	50	—	+ 334	98
<b>B) Átfutó bevételek.</b>						
XXIV. Az új alapító tagok által kész- pénzben tett egyesületi alapítvá- nyok és a kötelezvényben tett ala- pítványok törlesztésére befizetett összegek ---	7079	84	2000	—	+5079	84
XXV. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap alkotására tett adományok és a titkár hozzájárú- lása a nyugdíjalaphoz ---						
1. Wagner Károly-alapítvány 102:92						
2. Faragó Béla-alapítvány --- 1000.—						
3. Titkári nyugdíjalap --- 600.—						
4. Altiszti segélyalap --- 11.—	1945	19	700	—	+1245	19
5. Székesfehérvári ismeretlen alapítvány --- 231:27						
XXVI. Az egyesület által a szerzők ter- hére kiadott szakkönyvek és más iratok eladásából befolyó jöve- delmek ---	89	50	100	—	— 10	50
XXVII. Más átfutó bevételek, beleértve a letétképen kezelendő összegeket is	3948	68	2000	—	+1948	68
Összes bevétel ---	105117	25	88360	—	+16757	25

K i a d á s	Tényleges kiadás 1909. évben		Előirányzott összeg 1909. évre		Az előiránnyal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
<b>A) Rendes kiadások.</b>						
I. Személyi járandóságok:						
a) a titkár fizetése és pótléka ...	6600.—					
b) a segédtitkár fizetése ...	1200.—					
c) a pénztáros fizetése ...	1600.—					
d) az írások fizetése ...	780.—					
e) szolgáló és házmesteri fizetés és kegydíj ...	1457.—					
f) jutalmak és segélyek ...	1072.60	12709	60	12720	—	— 10 40
II. Ügyviteli költségek:						
a) irodai és postaköltségek, nyomtatványok és távbeszélő	4638.76					
b) ügyvédi költségek ...	—.—					
c) közgyűlési és utiköltségek ...	1653.76	6292	52	6000	—	+ 292 52
III. Leltári tárgyak beszerzésére ...		485	30	500	—	— 14 70
IV. A könyvtár gyarapítására és szaklapokra ...		843	43	1000	—	— 156 57
V. Állandó kiadmányok költségei és pedig:						
1. Erdészeti Lapok:						
a) nyomtatási költségei ...	11914.67					
b) expedíciója ...	2132.—					
c) írói díja ...	2686.—					
2. Erd. Zsebnaptár előállítás költsége ...	3097.48					
3. Erd. Rend. Tára előállítás költsége ...	195.40					
4. „Az Erdő” összes költségei	11396.70	31422	25	30600	—	+ 822 25
VI. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irod. kiadmányok költségei		1000	—	1000	—	— —
VII. A székházat terhelő kiadások:						
a) állami adó ...	4148.81					
b) községi adó, házberkrajczár ...	1653.81					
c) vízvezetéki illeték ...	662.72					
d) udvarvilágítás és gázlángok javítása ...	948.69					
e) tűzkárbiztosítás ...	120.86					
f) ablaküveg-biztosítás*) ...	—.—					
g) Javítások, tisztogatás, kéményseprés ...	975.24	8510	13	8200	—	+ 310 13
Átvitel		61263	23	60020	—	+ 1243 23

\*) 1912. V. 20-ig kifizetve.

K i a d á s	Tényleges kiadás 1909. évben		Előirányzott összeg 1909. évre		Az előirányzattal szemben + vagy -	
	K	f	K	f	K	f
	Áthozat	61263	23	60020	—	+1243
VIII. Illetékegyenérték és az egyesületet mint ilyen terhelő adó	889	20	1700	—	— 810	80
IX. A Deák Ferencz-alap irodalmi pályadíjai	1100	—	1100	—	—	—
X. A Wagner Károly-alap. segélyei	1986	—	1980	—	+ 6	—
XI. A Gróf Tisza Lajos-alap. segélyei	2040	—	2030	—	+ 10	—
XII. A Bedő Albert-alap. ösztöndíjai	1200	—	1200	—	—	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alap segélyei	944	—	897	—	+ 47	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alap segélyei	421	—	421	—	—	—
XV. A Horváth Sándor-alap jutalma	655	—	655	—	—	—
XVI. A Faragó Béla-alap segélyei	250	—	250	—	—	—
XVII. A titkári nyugdíjalap kamatai	1700	—	1700	—	—	—
XVIII. Az altiszti segélyalap kamatai	—	—	—	—	—	—
XIX. A jubiláris alap kamatai	40	—	40	—	—	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alap kamatai	97	—	97	—	—	—
XXI. Egyéb kiadások	2974	39	3000	—	— 25	61
<i>B) Átfutó kiadások.</i>						
XXII. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	7079	84	2000	—	+5079	84
XXIII. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek:						
1. Wagner K.-alapítvány	102.92					
2. Bedő Albert-alapítvány	390.—					
3. Faragó Béla-alapítvány	1000.—					
4. Titkári nyugdíjalap	4410.—					
5. Altiszti segélyalap	11.—					
6. Jubiláris alapítvány	2000.—					
7. A székesfehérvári ismeretlen alap	231.27					
	8145	19	7000	—	+1145	19
XXIV. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák és iratok kiadási költségei	2000	—	2000	—	—	—
XXV. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	208	12	270	—	— 61	88
XXVI. Egyéb átfutó kiadások	12124	28	2000	—	+10124	28
Összes kiadás	105117	25	88360	—	+16757	25

## B) Alapítványi kamatok és tagsági díjak nyilvántartása.

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<b>1. Alapító tagok.</b>				
Tartozás:				
Hátralék 1908. év végével	1108	—		
Előírás 1909. évre (kamat és kedvezményes lapdíj)	3155	80		
Összesen			4263	80
Törlesztés:				
1908. évben előre fizetett összeg	105	20		
1909. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	21	—		
1909. évben fizetett kamat és kedvezményes lapdíj (lásd A) pénztári számadás II. bevételi rovatát)	3074	60	3200	80
Marad hátralék 1909. év végén			1063	—
és pedig:				
1. 1910. évre átvitt összeg	1176.	—		
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	113.	—		
Marad tehát 1909. év végén hátralék	1063.	—		
<b>2. Rendes tagok.</b>				
Tartozás:				
Hátralék 1908. év végével	8047	61		
Előírás 1909. évre	18578	—		
Összesen			26625	61
Törlesztés:				
1908. évben előre fizetett összeg	632	35		
1909. évben törölt és a közgy. által leírt összeg	456	90		
1909. évben fizetett tagsági díjak (lásd A) pénztári számadás III. bevételi rovatát)	18427	24	19516	49
Marad hátralék 1909. év végével:			7109	12
és pedig				
1. 1910. évre átvitt összeg	7978.97			
2. levonva ebből az előre fizetett összeget	869.85			
Marad tehát 1909. év végén hátralék	7109.12			

C) A külön rendeltetéssel bíró alapítványok tulajdonában lévő magánkötvények kamatainak nyilvántartása.

N e v e z e t e s e n	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<b>I. Gróf Tisza Lajos alapítvány.</b>				
Tartozás:				
Hátralék 1908. év végével	10	—		
Előírás 1909. évre	10	—		
Összesen			20	—
Törlesztés 1909. évben			20	—
Marad hátralék 1909. év végével			—	—
<b>II. Faragó Béla alapítvány.</b>				
Tartozás:				
Hátralék 1908. év végével	—	—		
Előírás 1909. évre	19	71		
Összesen			19	71
Törlesztés 1909-ban			—	—
Marad hátralék 1909. év végén			19	71

D) Az egyesület által kiadott könyvek és egyéb művek nyilvántartása

N e v e z e t e s e n	Példány- szám	Egyenkint		Összesen	
		K	f	K	f
1. A bükk-tűzifa romlása és az ellene való védekezés. (Gellért J.)					
Kerükltség	500			77	—
a) Kiadott ingyen példányok	29				
b) Eladatott 1900—1908. évben					
17 példány à 60 f	10	20			
38 példány à 1 K	38	—			
	55	48	20		
c) 1909-ban					
5 példány à 60 f	3	—			
2 példány à 1 K	2	—			
	7	5	—		
Összesen	91			53	20
Marad tehát az 1909. év végén:					
a) példányszám	409				
b) megtérítendő kerükltség				23	80

Nevezetesen	Példány szám	Egyen- kint		Összesen	
		K	f	K	f
2. A külföldi fanemek meg- telepítése stb. (Péché D.)					
Kerükköltség	1000			1099	34
a) Kiadott ingyen példányok	23				
b) Eladatott 1903—8. évben					
33 példány à 3 K		99 K	— f		
13 példány à 4 K*)		48 K	70 f		
c) 1909. évben: 3 példány à 3 K		9 K	— f		
17 példány à 4 K		68 K	— f		
Összesen	89			224	70
Marad tehát az 1909. év végén:					
a) példányszám	911				
b) megtérítendő kerükköltség				874	64
3. A fából készült cukor és alkohol. (dr. Zemplén.)					
Kerükköltség	1000			564	62
a) Szerzőnek és az egyes. könyvtárának	53				
b) Eladatott 1909-ben					
1 példány à 1 K 50 f.		1 K 50 f			
3 példány à 2 K — f.		6 K — f			
Összesen	57			7	50
Marad tehát az 1909. év végén:					
a) példány	943				
b) megtérítendő kerükköltség				557	12

## E) Vagyon-számadás.

Nevezetesen	Egyen- kint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>I. Cselekvő vagyon.</i>				
a) Készpénz.				
<i>Maradvány 1908. év végével:</i>				
1. Az általános alaptőke számadása szerint	4464	83		
2. A Gróf Tisza Lajos-alapítvány számadása szerint	134	62		
3. A sz.-fehérvári ism. alap. számadása szerint	169	49		
4. A Bedő Albert-alapítvány számadása szerint	410	29		
5. A Wagner K.-alapítv. számad. szerint	222	11		
6. Az Erzsébet királyné-alap. szám. szerint	1148	44		
7. A titkári nyugdíjalap számadása szerint	2935	92		
8. A Horváth Sándor alap. " " " " " " " "	43	98		
9. A Faragó Béla " " " " " " " "	53	36		
10. Luczenbacher Pál " " " " " " " "	125	67		
11. Altiszi segélyalap " " " " " " " "	36	78		
12. Jubiláris alapítvány " " " " " " " "	1080	95	10826	44
Átvitel			10826	44

\*) 10 fillér a gyermeknevelési alapra levonott. 2 példány 40% engedménnyel.

N e v e z e t e s e n	Egyen- kint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>1909. évi bevétel:</i> Át hozat...			10826	44
1. Az általános alaptőke javára				
<i>a)</i> Készpénzben tett új alapítványok	1300	—		
<i>b)</i> Kötvényben tett alapítványok tőketörlesztésére	5779	84		
<i>c)</i> A pénztári feleslegből	208	12		
2. A titkári nyugdíjalap javára	6110	—		
3. A Wagner Károly-alapítvány javára	102	92		
4. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány javára	328	27		
5. Erzsébet királyné-alapítvány javára	—	—		
6. A Bedő Albert-alapítvány javára	390	—		
7. A Faragó B.-alapítv. javára	1000	—		
8. Luczenbacher Pál alapítvány javára	—	—		
9. A Jubiláris alapítvány javára	2040	—		
10. Az Altiszti segélyalap javára	327	68	17586	83
<i>1909. évi kiadás:</i> Összesen			28413	27
1. Az alapt. terhére ért. papirok vásárlására (6700 K. n. é. m. kor. jár. (l. E I. c) bev. 1 tételét)	6242	32		
2. A titkári nyugdíjalap terhére 7400 K. n. é. magyar koronajáradék (l. E I. c) bev. 10. tét.)	6893	45		
3. A Bedő Albert alap. terhére 400 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 3. tét.)	372	66		
4. A Wagner K. alap. terhére 200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 4. tét.)	186	33		
5. Az Erzsébet királyné-alap. terhére 1200 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 5. tét.)	1118	01		
6. A székesfehérvári ism. alap. terhére 100 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 7. tét.)	93	17		
7. A Luczenbacher P.-alap. terhére 100 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 8. tét.)	93	17		
8. A jubileumi alap. terhére 1100 K. n. é. magy. koronajáradék (l. E I. c) bev. 9. tét.)	1024	76		
9. A Tisza L.-alap. terhére 100 K. n. é. m. kor. jár. (l. E. I. c) 2 bev. tét.)	93	17		
Összesen			16117	04
Marad 1909. végével készpénz			12296	23
E készpénzmaradv. részletezését alapok szerint l. G)a.				
<i>b) Magánkötvények.</i>				
Maradvány 1908. évről:				
1. Általános alaptőke	63039	70		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—		
1909. évi bevétel	2900	—		
Összesen			66139	70
1909. évi kiadás:				
1. Készpénzben történt törlesztés folytán (lásd E. I. a) bevétel 1. b) és 7 teteleit)	6779	84		
2. Az évi közgyűlés által leiratott	—	—	6779	84
és pedig:				
Marad 1909. év végével			59359	86
1. Általános alaptőke	58159	86		
2. Gróf Tisza Lajos-alapítvány	200	—		
3. Faragó Béla-alapítvány	1000	—	59359	86



Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
<i>c) Értékpapírok.</i>				
Maradvány 1908. év végével:				
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os magyar koronajáradék	208300	—		
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os magyar földhitelintézeti záloglevél	87800	—		
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os magyar földhitelintézeti szab. és talajjavítási záloglevél	102000	—		
1860. évi államsorsjegy	600	—		
3 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os osztr. földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy (II. kibocsátás)	600	—		
Gazdák biztosító szövetk. 10 drb üzletrész	200	—	399500	—
1909. évi bevétel:				
1. Az alaptőke jav. vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	6700	—		
Az alaptőke javára cseréltetett K. n. é. m. földh. int. szab. és talajjavítási záloglevél	56100	—		
2. A Tisza L. alap javára cseréltetett K. n. é. m. földh. int. szab. és talajjavítási záloglevél	100	—		
A Tisza L. alap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. járadék	100	—		
3. A Bedő Albert-alap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	400	—		
A Bedő Albert-alap javára cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	11800	—		
4. A Wagner K. alap javára cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	36400	—		
A Wagner K. alap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	200	—		
5. Az Erzsébet királyné-alap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	1200	—		
Az Erzsébet királyné alap javára cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	22600	—		
6. A Horváth Sándor-alap javára cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	14600	—		
7. A székesfehérvári ism. alap jav. cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	1300	—		
A székesfehérvári ism. alap javára vásároltatott K. n. é. m. koronajáradék	100	—		
8. A Luczenbacher Pál-alap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	100	—		
A Luczenbacher P. alap jav. cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	10500	—		
9. A Jubiláris alap javára cseréltetett K. n. é. m. földhit. int. szab. és talajjav. záloglevél	2100	—		
A Jubiláris alap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	1100	—		
10. A titkári nyugdíjalap javára vásároltatott K. n. é. m. kor. jár.	7400	—	172800	—
Átvitel és összesen			572300	—

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
1909. évi kiadás: Áthozat			572300	—
1. Az alaptőke	56100	—		
2. A Tisza Lajos-alap	100	—		
3. A székesfehérvári ism. alap	1300	—		
A székesfehérvári ism. alap terhére sorsoltatott a 16344/9. sz. sorsjegy	200	—		
4. A Bedő A. alap	11800	—		
5. A Wagner K. alap	36400	—		
6. Az Erzsébet királyné alap	22600	—		
7. A Horvát S. alap	14600	—		
8. A Luczenbacher P. alap	10500	—		
9. A Jubiláris alap	2100	—	155700	—
Marad 1909. év végével			416600	—
Részletezését lásd <i>G)</i> alatt.				
<i>d) Egyesületi székház.</i>				
Maradvány 1908. évről			388330	52
1909. évben bevétel vagy kiadás nem volt.				
Marad 1909. év végével			388330	52
<i>e) Leltári tárgyak.</i>				
1. Az egyesületi székház s az egyesület hivatali helyiségeinek belső berendezésére beszerzett tárgyak.				
Maradvány 1908. év végével	567 drb	értéke	31263	06
1909. évi bevétel	9 " "		442	20
Összesen	576 drb	értéke		
1909. évi kiadás nem volt.			31705	26
Marad 1909. év végével	576 darab		31705	26
<i>f) Könyvtár.</i>				
1. Általános könyvtár.				
Maradvány 1908. év végével	2255 mű	3034 kötet	21534	75
1909. évi bevétel	214 mű	243 kötet	1964	78
Összesen	2469 mű	3277 kötet	22499	53
1909. évi kiadás	74 mű	152 kötet	1173	72
Marad 1909. év végével	2395 mű	3125 kötet	21325	81
2. Díszkötésű könyvtár.				
Maradvány 1908. év végével	355 mű	421 kötet	2917	28
1909. évi bevétel	13 mű	13 kötet	57	50
Összesen	368 mű	434 kötet	2974	78
1909. évi kiadás	— mű	— kötet		
Marad 1909. év végével	368 mű	434 kötet	2974	78
Összes könyvek 1909. év végével	2763 mű	3559 kötet	24300	59

Nevezetesen	Egyenkint		Összesen	
	K	f	K	f
Összesítés.				
a) Készpénz .....	12296	23		
b) Magánkötvények .....	59359	86		
c) Értékpapírok .....	416600	—		
d) Az egyesületi székház értéke .....	388330	52		
e) Leltári tárgyak értéke .....	31705	26		
f) Könyvtár értéke .....	24300	59		
Egyesületi vagyon 1909. év végével összesen			932592	46
1908. év végével volt .....			916611	75
Szaporodás 1909. évben			15980	71
A szaporodásból esik:				
1. Alapítókére és a külön rendeltetéssel bíró alapítványokra (I. G.) .....	14689	95		
2. A könyvtár értékének szaporodására (I. E. I. f. 1. és 2.) .....	848	56		
3. A leltár értékének szaporodására (I. E. e.) .....	442	20		
Összes szaporodás	15980	71		
<i>II. Szenvedőleges vagyon.</i>				
F) Letétben kezelt összegek nyilvántartása.				
Maradvány 1908. év végével .....	11358	80		
1909. évi bevétel .....	12808	08		
Összesen	24166	88		
1909. évi kiadás .....	1600	—		
Maradvány 1909. év végével .....			22566	88
ebből esik:				
1. A műszótári letétre .....	2347	—		
2. A Deák Ferencz-alapítvány kamataira .....	3800	—		
3. A Horváth Sándor-alap. kamataira .....	1550	31		
4. Irodalmi letétre .....	14626	05		
5. Biztosítékra .....	223	52		
6. Egyéb letétre .....	20	—		
Összesen	22566	88		

## G) Az alaptőke és a külön rendeltetéssel

N e v e z e t e s e n	Alaptőke		Titkári nyugdíj-alap		Deák Ferencz-alapítvány		Luczenbacher Pál-alapítvány		Horváth Sándor-alapítv.	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Maradvány 1908. év végével	189904	53	53535	92	27500	—	10525	67	16443	98
S z a p o r o d á s 1 9 0 9 . é v b e n .										
1. Magánkötvény (l. E I. b) .....	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Készpénz (l. E I. a) bev.) .....	7287	96	6110	—	—	—	—	—	—	—
3. Értékpapirokban (l. E I. c) bev.)	56100	—	—	—	—	—	10500	—	14600	—
{csere ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{vásárlás	6700	—	7400	—	—	—	100	—	—	—
Összesen	260892	49	67045	92	27500	—	21125	67	31043	98
K i a d á s 1 9 0 9 . é v b e n .										
1. Készpénz (l. E I. a) kiad.) .....	6242	32	6893	45	—	—	93	17	—	—
2. Magánkötvényekben (l. E I. b) .....	5779	84	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Értékpapirokban (l. E I. c) {orsolás	56100	—	—	—	—	—	10500	—	14600	—
{csere ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	68122	16	6893	45	—	—	10593	17	14600	—
Marad 1909. év végével	192770	33	60152	47	27500	—	10532	50	16443	98
és pedig:										
1. Készpénz .....	5510	47	2152	47	—	—	32	50	43	98
2. Magánkötvényekben .....	58159	86	—	—	—	—	—	—	—	—
3. 4 <sup>0</sup> /o-os magyar koronajáradék .....	—	—	42600	—	—	—	—	—	—	—
4. 4 <sup>0</sup> /o-os magyar földhitelintézeti záloglevél .....	36600	—	10200	—	—	—	—	—	—	—
5. 4 <sup>0</sup> /o-os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél .....	92300	—	5200	—	27500	—	10500	—	16400	—
6. 1860. évi államsorsjegy .....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. 3 <sup>0</sup> /o-os osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegy .....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Gazdák biztosító szervezetetebeli üzletrész .....	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	192770	33	60152	47	27500	—	10532	50	16443	98

BUDAPEST, 1910. évi

Bund Károly s. k.  
titkár.

## bíró alapítványok nyilvántartása.

Wagner Károly-alapítvány		Gróf Tisza Lajos-alapítvány		Bedő Albert-alapítvány		Székesfehérvári ismeretlen alapítvány		Erzsébet királyné alapítvány		Faragó B.-alapítvány		Altiszti segély-alapítv.		Jubileumi alapítv.		Összesen	
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
49822	11	50734	62	40210	29	2969	49	23548	44	6253	36	36	78	2080	95	473566	14
102	92			390	—	328	27			2000	—					2900	—
36400	—	100	—	11800	—	1300	—	22600	—	1000	—	327	68	2040	—	17586	83
200	—	100	—	400	—	100	—	1200	—					2100	—	172800	—
														1100	—		
86525	03	50934	62	52800	29	4697	76	47348	44	9253	36	364	46	7320	95	666852	97
186	33	93	17	372	66	93	17	1118	01					1024	76	16117	04
						200	—			1000	—					6779	84
36400	—	100	—	11800	—	1300	—	22600	—					2100	—	155700	—
36586	33	193	17	12172	66	1593	17	23718	01	1000	—			3124	76	178596	88
49938	70	50741	45	40627	63	3104	59	23630	43	8253	36	364	46	4196	19	488256	09
138	70	41	45	427	63	404	59	30	43	1053	36	364	46	2096	19	12296	23
		200	—							1000	—					59359	86
																42600	—
6000	—	6000	—	22200	—	200	—	400	—	6200	—			2100	—	89900	—
43200	—	44500	—	18000	—	2100	—	23200	—							282900	—
						400	—									400	—
600	—															600	—
																200	—
49938	70	50741	45	40627	63	3104	59	23630	43	8253	36	364	46	4196	19	488256	09
Szaporodás 1909. évben																14689	95

február hó 7-én

Gaal Károly s. k.  
pénztáros.

## Tekintetes Igazgató-választmány!

Az 1909. évi pénztári naplóból, valamint a számadások tételeit részletesen kimutató rovatkönyvből meggyőződünk, hogy az egyesület pénztárának

1909. évi bevétele	--- --- --- --- --- ---	105,117 K 25 f.
1909. évi kiadása	--- --- --- --- --- ---	105,117 K 25 f.
s az 1909. évi pénztári maradvány	--- --- --- --- --- ---	— K — f.

volt.

A kiadások főösszegéből azonban:

1. az általános alaptőke javára	--- --- ---	7,287 K 96 f.
2. a titkári nyugdíjalap javára	--- --- ---	6,110 K — f.
3. a „Wagner Károly“-alap javára	--- --- ---	102 K 92 f.
4. a „Faragó Béla“-alap javára	--- --- ---	1,000 K — f.
5. a „Bedő Albert“-alap javára	--- --- ---	390 K — f.
6. a székesfehérvári ismeretlen alap javára	--- --- ---	328 K 27 f.
7. a Gróf Tisza Lajos-alap javára	--- --- ---	— K — f.
8. a Luczenbacher Pál-alap javára	--- --- ---	— K — f.
9. az Altiszti segélyalap javára	--- --- ---	327 K 68 f.
10. a Jubiláris alap javára	--- --- ---	2040 K — f.
összesen	--- --- ---	17,586 K 83 f.

adatott át az alapítványi számadásnak.

A vagyoni állást az 1909. év végével lezárt számadás alapján következőnek találtuk:

a) Készpénzben <sup>1)</sup>	--- --- --- --- --- ---	12,296 K 23 f.
b) Alapító tagok magánkötvényeiben <sup>2)</sup>	--- --- --- --- --- ---	59,359 K 86 f.
c) Értékpapirokban és pedig: <sup>3)</sup>		
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os magyar koronajáradék	42,600 K	
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os magy. földh. záloglevél	89,900 K	
4 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> -os magyar földh. szab. és talajjav. záloglevél	--- --- 282,900 K	
1860. évi államsorsjegy	--- --- 400 K	
3 <sup>0</sup> / <sub>0</sub> osztr. földh. 1889. évi sorsj.	--- --- 600 K	
Gazdák bizt. szöv. üzletjegy	--- --- 200 K	416,600 K — f.
d) Egyesületi székházba befektetett összeg	--- --- --- --- --- ---	388,330 K 52 f.
e) Leltári tárgyak értéke	--- --- --- --- --- ---	31,705 K 26 f.
f) A könyvtár értéke	--- --- --- --- --- ---	24,300 K 59 f.
Összesen	--- --- --- --- --- ---	932,592 K 46 f.

1) Lásd E) vagyon szám a, 2) b, 3) c részeit.

Az egész zárszámadás eredményét a mellékelt kimutatások tüntetik fel.

Az A) alatt tárgyalt pénztári számadás szerint az előirányzott 88,360 K bevétellel, illetve kiadással szemben 105,117 K 25 f. folyt be, illetve adatott ki; a bevételi, illetve kiadási többlet tehát 16,757 K. 25 f.

Az egyes *bevételi rovatoknál* mutatkozó nagyobb eltérések indokolására felemlítjük, hogy a II. rovaton mutatkozó hiány onnan származik, hogy a hátralékok nem folytak be; az V. a. rovaton mutatkozó többlet pedig onnan származik, hogy az 1910. évi előfizetési díjak egy része még 1909. évben folyt be; az V. b., c. rovaton mutatkozó többlet tömegesebb megrendelések, az V. d. rovaton mutatkozó többlet pedig „Az Erdő” című lap emelkedő elterjedése folytán állott elő; a VI. rovaton mutatkozó többlet a hirdetések nagyobb mennyiségének az eredménye, a VIII. rovaton mutatkozó többlet pedig a megnövekedett tőkék és a huzamosabb ideig elhelyezett pénzkészletek után származik. A XXVII. rovatnál a bevételi többletet a bizományban levő könyvek nagyobb kelendősége okozta.

A II., V. és VII. *kiadási rovatokon* mutatkozó túlkiadások az igazgató-választmánynak 1909. decz. 15-én tartott ülésében engedélyeztettek.

A VIII. rovaton mutatkozó kevesebb kiadás azzal indokoltatik, hogy az 1909 évi költségvetés készítésekor az illetékegyenérték még nem volt kivette s annak lényeges csökkenését nem lehet előrelátni.

A többi rovatoknál mutatkozó s az alapokra vonatkozó túlkiadások a megfelelő bevételi rovatok alatt mutatkozó bevételi többlet ellentételei s onnan erednek, hogy ezen alapok tőkái a mult évben szaporodván, kamatjövedelmük is több volt.

Az előirányzattal szemben folyó pénztári feleslegként, a XXV. rovaton előirányzott 270 K-val szemben 10383 K 72 f. mutatkozott, amely összegből azonban csak 208 K 12 f. csatoltatott az alaptőkéhez, mert az igazgató-választmánynak 1909. évi decz. hó 15-én tartott ülésének határozatából a felesleg első sorban a letéti számadástól kölcsön vett összeg részbeni visszatérítésére, másodsorban a Jubiláris alapítvány dotálására és csak harmadsorban volt az alaptőke gyarapítására fordítandó. (Lásd kiadás B), XXVI. rovaton.)

Meggyőződünk arról, hogy az E) — c) alatt kimutatott érték-papirook a magyar földhitelintézetnél el vannak helyezve.

Javasoljuk mindebből kifolyólag, hogy a számadók részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Indítványozzuk továbbá, hogy mint behajthatatlan hátralékok a következő összegek irassanak le:

I. *Alapító tagok:*

	Tőke K	Kamat K
1. n. Tavassy Gyula	240.—	12.—

II. *Rendes tagok:*

	Tagdíj K		Tagdíj K
1. n. Blahos Manó	16.—	9. Nitnausz Gyula	16.—
2. n. Brodszky Gyula	16.—	10. n. Podraczky Béla	16.—
3. n. Buzás Jenő	16.—	11. n. Rades Dávid	16.—
4. n. Firtos Dénes	16.—	12. n. Schönherr Sándor	16.—
5. n. Ganovszky Gusztáv	26.—	13. Schuszter Jenő	48.—
6. Harry László	16.—	14. n. Voigt Hermann	8.—
7. n. Lux Vilmos	16.—	15. n. Zsivanovics Zsiva	16.—
8. n. Milosevics György	16.—		

III. *Hirdetési díjak:*

1. Krizmanits János	3 K 75 f.
2. Forray Béla	10 K 35 f.

Javasoljuk azonban, hogy az I. és II. alatt kimutatott összegek oly kikötéssel töröltessenek, hogy a megnevezett és még életben levő tagok egyszersmind a tagok sorából is töröltessenek; a kitüntetett összegekkel együtt természetesen az esetleg előirt perköltségek, valamint az 1910-re eszközölt előírások is törlendők lesznek.

Egyidejűleg van szerencsénk bemutatni az 1911. évi költségvetés tervezetét, melynek minden egyes tételét a mult évi eredmény s a tényleges állapot figyelembevételével állapítottuk meg.



## Az Országos Erdészeti Egyesület 1911. évi költségvetése.

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1909. évben		Elő-irányoztatott 1910. évrre		Elő-irányoztatik 1911. évrre	
	K	f	K	f	K	f
A) Rendes bevételek.						
I. Az egyesületi székház-bérjövödelme	13689	—	13800	—	13800	—
II. Az alapító tagok által kötelezvényben tett alapítványok kamatai	3074	60	3200	—	2800	—
III. A rendes tagok által fizetett tagsági díjak	18427	24	18000	—	18000	—
IV. Az állam által adott segély	6000	—	6000	—	6000	—
V. Az egyesület állandó kiadmányainak jövedelmei:						
a) Erdészeti Lapok	6709	25	6500	—	6500	—
b) Erdészeti Zsebnaptár	3591	—	3000	—	3000	—
c) Erdészeti Rendeletök Tára	625	82	100	—	100	—
d) „Az Erdő” című lap után	11396	70	9000	—	10000	—
VI. Az egyesület közlönyében megjelenő hirdetések díjai	10448	92	7100	—	7200	—
VII. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok eladásából befolyó jövedelmek	35	—	50	—	50	—
VIII. Az alaptőke, valamint a folyó jövedelmekből begyűlt pénztári készletek kamatai	6285	08	6100	—	6500	—
IX. A Deák Ferencz-alapítvány bevétele	1100	—	1100	—	1100	—
X. A Wagner Károly-alapítvány bevétele	1986	—	1992	—	1992	—
XI. A Gr. Tisza Lajos-alapítvány bevétele	2040	—	2030	—	2030	—
XII. A Bedő Albert-alapítvány bevétele	1590	—	1608	—	1624	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítvány bevétele	944	—	940	—	944	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítvány bevétele	421	—	421	—	421	—
XV. A Horváth Sándor-alapítvány bevétele	655	—	655	—	655	—
XVI. Faragó Béla-alapítványának bevétele	250	—	250	—	338	—
Átvitel	89268	61	81846	—	83054	—

B e v é t e l	Tényleg befolyt az 1909. évben		Elő-irányoztatott 1910. évre		Elő-irányoztatik 1911. évre	
	K	f	K	f	K	f
Áttétel	89268	61	81846	—	83054	—
XVII. A titkári nyugdíjalap bevétele...	1700	—	2140	—	2532	—
XVIII. Az altiszti segélyalap " ---	—	—	—	—	16	—
XIX. A jubiláris alapítvány " ---	40	—	83	—	168	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alapítvány bevétele ---	97	—	118	—	124	—
XXI. Postaköltség és más térítmények	443	09	300	—	300	—
XXII. Megítélt és behajtott perköltségek	120	36	50	—	50	—
XXIII. Egyéb bevételek ---	384	98	50	—	50	—
<b>B) Átfutó bevételek.</b>						
XXIV. Az új alapító tagok által készpénzben tett egyesületi alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok törlesztésére befizetett összegek ---	7079	84	2000	—	2000	—
XXV. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére vagy hasonló alap. alkotására tett adományok és a titkár hozzájárulása a nyugdíjalaphoz ---	1945	19	500	—	500	—
XXVI. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakkönyvek és más iratok eladásából befolyó jövedelmek ---	89	50	100	—	100	—
XXVII. Más átfutó bevételek, beleértve a lehetőképen kezelendő összegeket is	3948	68	2000	—	2000	—
Összes bevétel ---	105117	25	89187	—	90894	—

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1909. évben		Elő-irányoztatott 1910. évre		Elő-irányoztatik 1911. évre	
	K	f	K	f	K	f
	<b>A) Rendes kiadások.</b>					
I. Személyi járandóságok:						
a) a titkár fizetése és pótléka	7200	K				
b) a segédtitkár fizetése	1200	„				
c) a pénztáros fizetése	2000	„				
d) az írnokok fizetése	1620	„				
e) szolga és házmesteri fizetés és kegydíj	1400	„				
f) jutalmak és segélyek	1200	„	12709	60	14680	— 14620 —
II. Ügyviteli költségek:						
a) irodai és postaköltségek, nyomtatványok és távbeszélő	5200	K — fill.				
b) ügyvédi költségek	600	„ — „				
c) közgy. és utikölts.	1200	„ — „	6292	52	7000	— 7000 —
III. Leltári tárgyak beszerzésére			485	30	500	— 500 —
IV. A könyvtár gyarapítására és szaklapokra			843	43	1000	— 1000 —
V. Állandó kiadmányok költségei és pedig:						
1. Erdészeti Lapok:						
a) nyomtatási költségei	12000	K — fill.				
b) expedíciója	2200	„ — „				
c) írói díja	3600	„ — „				
2. Erd. Zsebnaptár előállítási költsége						
	3000	„ — „				
3. Erd. Rend. Tára előállítási költsége						
	200	„ — „				
4. Az „Erdő” összes költségei						
	10000	„ — „	31422	25	29600	— 31000 —
VI. Az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadmányok költségei						
			1000	—	1000	— 1000 —
VII. A székházat terhelő kiadások:						
a) állami adók	4200	K — fill.				
b) községi adó, házbérkrajczár	1700	„ — „				
c) vízvezetéki illeték	675	„ — „				
d) udvarvilág. és gázlángok javítása	970	„ — „				
e) tűzkárbiztosítás	125	„ — „				
f) ablaküveg	—	„ — „				
g) javítások, tisztog. és kéményseprés	1000	„ — „	8510	13	8670	— 8670 —
Átvitel			61263	23	62450	— 63790 —

\* 1912. V. 20-ig kifizetve.

K i a d á s	Tényleg kiadatott az 1909. évben		Elő-irányoztatott 1910. évre		Elő-irányoztatik 1911. évre	
	K	f	K	f	K	f
	Áttétel	61263	23	62450	—	63790
VIII. Illetékegyenérték és az egyesületet mint ilyen terhelő adó	889	20	950	—	930	—
IX. A Deák Ferencz-alapítvány irodalmi pályadíjai	1100	—	1100	—	1100	—
X. A Wagner Károly-alapítványból adandó segélyek	1986	—	1992	—	1992	—
XI. A Gróf Tisza Lajos-alapítványból adandó segélyek	2040	—	2030	—	2030	—
XII. A Bedő Albert-alapítv.-ból adandó ösztöndíjak	1200	—	1200	—	1200	—
XIII. Az Erzsébet királyné-alapítványból adandó segélyek	944	—	940	—	944	—
XIV. A Luczenbacher Pál-alapítványból adandó segélyek	421	—	421	—	421	—
XV. A Horváth Sándor-alapítványból adandó jutalom	655	—	655	—	655	—
XVI. A Faragó Béla-alapítv.-ból adandó segélyek	250	—	250	—	338	—
XVII. A titkári nyugdíjalapnak átadandó kamatok	1700	—	2140	—	2532	—
XVIII. Az altiszti segélyalapnak átadandó kamatok	—	—	—	—	16	—
XIX. A jubiláris alapnak átadandó kamatok	40	—	83	—	168	—
XX. A székesfehérvári ismeretlen alapnak átadandó kamatok	97	—	118	—	124	—
XXI. Egyéb kiadások	2974	39	2000	—	2000	—
<i>B) Átfutó kiadások.</i>						
XXII. A törzsvagyonhoz csatolandó új alapítványok és a kötelezvényben tett alapítványok beváltására befizetett összegek	7079	84	2000	—	2000	—
XXIII. Az egyesület külön rendeltetéssel bíró alapítványainak növelésére tett adományok és az ezen alapítványokhoz csatolandó egyéb összegek	8145	19	6600	—	6000	—
XXIV. Az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák és iratok kiadási költségei	2000	—	2000	—	2000	—
XXV. A folyó bevételek feleslegéből a törzsvagyonhoz csatolandó összeg	208	12	258	—	634	—
XXVI. Egyéb átfutó kiadások	12124	28	2000	—	2000	—
Összes kiadás	105117	25	89187	—	90894	—

Az 1910. évre előirányzott 89,187 K bevétellel és kiadással szemben az 1911. évre 90,894 K bevételt és kiadást irányoztunk elő, azaz 1,707 K-val többet.

Az egyes bevételi és kiadási rovatoknál előirányzott összegekre nézve, amelyek az 1910. évi költségvetéstől eltérnek, a következőket van szerencsénk felemlíteni:

A bevételek közül emeltük az V. *d)* és VI., VIII. rovatot, mert itt több bevételt remélünk; a X., XIII., XVI–XX. rovatok emelése a meggyarapodott alapítványi tőkék utáni nagyobb kamatjövedelemnek felel meg. Leszállítottuk ellenben a II. rovatot, megfelelően a kötelezvényekben alapított tőkék befizetésének.

A kiadási rovatok közül emelnünk kellett az I. *d)* rovatot, mert az igazgató-választmány m. é. aug. 25. tartott ülésében az egyik irnok fizetését havi 15 K-val emelte. Emeltük továbbá az V. 1 *b)*, 2. és 4. rovatot, mert az eddigi előirányzat a szükségletet nem fedezte; ellenben leszállítottuk az I. *e)* rovatot, miután a kegydíjas szolga elhunyt, 600 K kegydíja beszünttetett s özvegye részére csak 360 K kegydíj szavaztatott meg. Az alapítványi kamatok részbeni emelkedése a meggyarapodott tőkék folyománya, amelyek különben a megfelelő bevételi rovatokkal azonosak.

Pénztári feleslegként eszerint 634 K volt előirányozható.

Budapesten, 1910 évi április hó 6-án.

A számadás-vizsgáló bizottság:

*Balogh Ernő* s. k.

*Szalai Ernő* s. k.

*Marsovszky Ede* s. k.

*Barsi Richard* s. k.

Az igazgató-választmány a számadásvizsgáló-bizottság javaslatát mindenben magáévá teszi és azt a közgyűlés elé terjeszteni rendeli.

IV. Darányi Ignác volt és gróf Serényi Béla mostani földmivelésügyi minisztereknek az egyesülethez intézett bucsuzó, illetőleg beköszöntő leveleire vonatkozó bejelentés tudomásul szolgál.

V. Vadas Jenőnek levele, amelyben a Horváth Sándor alapítvány jutalomdíjért köszönetet mond, tudomásul szolgál.

VI. Az igazgató-választmány a Bedő Albert dr. elnöklete alatt kiküldött bizottság javaslata alapján elhatározza, hogy a közgyűlésnek javaslatot tesz, hogy a Bedő Albert alapítványból adományozott ösztöndíjak összegét 600 K-ról egyenként 800 K-ra emelje, egyúttal azonban az ösztöndíjasokat kötelezze, hogy a főiskola hallgatóinak összes tanulmányi kirándulásain részt vegyenek. Javasolni fogja továbbá a közgyűlésnek, hogy az alapszabályok erre vonatkozó szakaszai akkor módosíttassanak, amikor az alapszabályok új kiadásának szükségessége felmerül s hogy e módosítás oly értelemben történjék, hogy az ösztöndíjak számának és összegének megállapítása a közgyűlés hatáskörébe utaltassék.

VII. A magánerdőtisztek szolgálati és jogviszonyainak rendezése ügyében kiküldött bizottság alábbi jelentését terjeszti elő:

#### Tekintetes Igazgató-választmány!

Borsod-Gömör-Heves vármegye érdészeti egyesületének a magánerdőtisztek helyzetének javítása érdekében egyesületünk Tekintetes Elnökségéhez beadott javaslatára, véleményünket, van szerencsénk a következőkben előterjeszteni.

Hét millió kat. holdat halad meg azon erdőterület, amely részben javadalmi, részben magánvagyonot képez.

Jólehet ezen tekintélyes vagyon tulajdonosai és hasznélvezői közül többen felismerték az erdő közgazdasági fontosságát és a benne úzított rendszeres gazdálkodásnak a jövedelmezőségre való jelentőségét; erdőbirtokaik kezelését szakértő erdőtisztokra bízva, őket a gazdasági tevékenység egyenrangú tényezőiül elismerve, szolgálati jogviszonyaikat a haladó kor igényeinek megfelelően rendezték.

Sajnos azonban, sok magán, de sőt javadalmi, kötött erdőbirtok kezelésére alkalmazott erdőtisztnek, nemcsak a képzettséget és munkakört megillető anyagiak nincsenek megadva, de még az állása sincsen biztosítva és még kevésbé van gondoskodva arról, hogy az aggkorban vagy az időelött való munkaképtelenség — elhalálozás — esetén oly ellátásban részesüljön, amely neki és családjának a súlyos anyagi gondoktól ment megélhetést biztosítja.

A magyar kormányok a szociális érdekeket felkarolva, a társadalom már majd mindazon tényezőit, akik a gazdasági tevékenységben s a kulturális előre-

haladás munkájában résztvesznek, védelembe vették és jogviszonyaikat humánus törvényekkel szabályozták.

A magánerdőtisztek jogviszonyai — kivéve a polgári törvények általános értékű határozmányait — semmiféle törvényes intézkedéssel megvédve, szabályozva, nincsenek.

Méltányos és jogos tehát a magánerdőtisztek azon kívánsága, amely erdő-tiszti minőségük és szolgálati jogviszonylatuknak törvényes alapon való rendezésére irányul.

A birtokos és a gazdatiszt közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1900. évi XXVII. t.-cz. megalkotásánál lett volna helye annak, hogy ezen törvény keretébe foglalva oldatott volna meg a magánerdőtiszti kar jogos kívánalma is. Az erdő-tisztek jogainak megvédésére ezen törvény sem terjed ki, hanem csak ennek a törvénynek egyik magyarázata tételezi fel, hogy előforduló kérdések elbírálásánál — a magánerdőtiszteknél is — a bíróságok a gazdatiszti törvény határozmányait fogják alkalmazni?

Általánosságban tehát teljes mértékben osztjuk Borsod-Gömöi-Heves vármegyék erdészeti egyesületének azon nézetét, hogy a magánerdőtisztek helyzetének javítása, illetőleg jogviszonyaiknak szabályozása csak úgy oldható meg, ha a jogvédelem a magán és bírói gyakorlat ingatag talajáról a törvény biztos alapjára helyeztetik át.

Ami azonban a felvetett kérdés részleteit illeti, ezek tárgyalásába nem bocsátkozhattunk bele, amennyiben ezt megelőzően szükségesnek tartjuk, hogy a magánszolgálatban álló erdő-tisztek szolgálati és jogviszonyairól megfelelően szerkesztett kérdőívek útján megbízható képet nyerjünk: az így összegyűlt adatok rendezése és áttekintése után előadói javaslat készítenőd, amely a közvetlenül érdekelt bevonásával vagy megfelelően kiegészített bizottságunk által vétetnék további tárgyalás alá.

Amennyiben a Tekintetes Igazgató-Választmány ezen javaslatunkat elfogadná, a kérdőívek összeállítására vonatkozólag az egyesület Tekintetes Elnökségének előterjesztést tennénk.

Maradunk a Tekintetes Igazgató-Választmány kész szolgálói

Budapest, 1910. évi márczius hó 14-én.

*Csupor István s. k.*

*Bittner Gusztáv s. k.*

*Hoffmann Antal s. k.*

Az igazgató-választmány az előzetes adatgyűjtést a maga részéről is szükségesnek tartván, arra a bizottságot felkéri.

VIII. *Zólyomi* Imre, Selmeczbánya város erdőmestere, indítványt intézett az egyesülethez, amelyben kéri, hogy az egyesület a városok segélyezéséről szóló belügyminiszteri törvénytervezet azon intézkedése ellen, amely a városi erdőtiszteket a közigazgatási tisztviselők sorából kizárva, erkölcsi tekintetben súlyosan megkárosítja s egyuttal a fizetésrendezés jótéteményeitől is megfosztja, szólaljon fel és a sérelmes rendelkezések módosítása érdekében tegyen lépéseket.

Az igazgató-választmány a titkár előadása alapján elhatározza, hogy felterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy a városi erdőtisztkeket a közigazgatási tisztviselők közé sorolja és fizetésük *minimumát* olyképen szabja meg, hogy a rendezett tanácsu város vezető erdőtisztje, a IX. fizetési osztályon kezdve, megfelelő korpótlékok utján bizonyos számú szolgálati év után elérje a VIII. fizetési osztályt és ebben is annak I. fokozatáig haladjon (4400 K). A törvényhatósági joggal felruházott városokban ugyanez történjék a VIII. és VII. fizetési osztály keretében, utóbbinak első fokozatáig (6000 K), épségben tartva a többi járandóságot (lakás, föld, fa, lótartás stb.). Az alárendelt erdőtisztkek megfelelően alacsonyabb fizetési osztályba volnának sorozva, de a szolgálati évekkkel szintén emelkedő járandóságokkal.

Szükségesnek tartja egyuttal a választmány, hogy a vezető városi erdőtisztkek a városi tanácsnak és közgyűlésnek teljes jogu tagjai legyenek és az erdészeti ügyekben előadókként szerepeljenek, végül pedig megújítja a választmány azt a régebbi kérelmét, hogy a városi erdőtisztkek mindenütt életfogytiglan alkalmazassanak.

IX. A budapesti Margitszigeten telepítendő növénykert ügyében Wekerle Sándor volt miniszterelnöktől a következő átirat érkezett:

Folyó évi december hó 20-án, 3120. szám alatt kelt becses előterjesztését, amelyben azon kérésének ad kifejezést, hogy az 1908 : XLVIII. t.-cz. 6. szakaszának végrehajtása függőben tartassék és annak oly értelmű novelláris módosításáról történjék gondoskodás, amely a Margitszigetet mindenkorra jelen hivatásának tartja fenn, a növénykert odatelepitésének eszméjét pedig elejti.

Meg kell vallanom, hogy ezen előterjesztés nem csekély csodálkozással töltött el engem, mert meg voltam győződve, hogy amidőn a modern kor követelményeinek megfelelő növénykert létesítését teszem lehetővé és ezáltal ugyanazon célok előmozdítását szolgálom, amely célok előmozdítása a t. Egyesületnek is feladatát képezi, elsősorban a t. Egyesületnek is helyesléssel és elismeréssel fogok találkozni.

Felszólalásukat nem is tulajdoníthatom ezért másnak, mint annak, hogy beadványukból kitetszőleg azon hiszemben vannak, hogy a növénykert létesítése nagyarányu fairtással fog járni. Teljesen osztom a t. Egyesület azon nézetét, hogy a Margitsziget párjukat ritkító gyönyörű fapéldányaival a székesfőváros legfőbb díszét képezi, amely a jövőre is megóvandó, meg lehet azonban győződve a t. Egyesület, hogy ez a szempont a növénykert létesítésénél teljes mértékben figyelembe is fog vétetni.

A növénykert létesítése a Margitszigeten annak idején azért vétetett célba,



mert a közönségnek hozzáférhető helyen s a mai nemzedék részéről bevárható idő alatt különben nem jutottunk volna növénykerthez. E célra a Margitsziget kiválóan alkalmasnak találtatott s a növénykert ottani létesítése az arra hivatott és illetékes tényezők részéről alapos megfontolás után határozottat el. Ezért ezen terv elejtéséhez nem járulhatok hozzá, megnyugtathatom azonban a t. Egyesületet, hogy beadványában kifejtett aggályai teljesen alaptalanok és hogy az a körülmény, hogy a Margitsziget a jövőben tudományos célra is fel fog használatni, egyáltalában nem lesz akadálya annak, hogy a sziget egyuttal a jövőben is a székesfővárosnak legkedvesebb üdülőhelye legyen, sőt annak érdekességét és vonzó voltát ezáltal nagymértékben fogja emelni.

Budapesten, 1910. évi január hó 16-án.

Hazafias tisztelettel

*Wekerle.*

A titkár nem tudja, kik azok az illetékes és hivatott tényezők, akik a Margitszigetet növénykertre kiválóan alkalmasnak nyilvánították, kénytelen azonban megállapítani, hogy a Természettudományi Társulat növénytani szakosztálya, amelyben az ország minden neves botanikusa helyet foglal, határozottan alkalmatlannak nyilvánította a szigetet erre a célra. Reméli, hogy az egyesület felterjesztése legalább felhívta az illetékes tényezők figyelmét arra, hogy a sziget mai gyönyörű fatenyészetét a lehetőségig kimélik.

*Horváth* Sándor alelnök felemlíti, hogy a földmivelésügyi miniszter már az egyesület felterjesztését megelőzően átiratban ellenezte a növénykertnek a Margitszigeten való létesítését.

*Bedő* Albert dr. úgy véli, hogy az egyesületnek az ügy mai előrehaladott állapotában sem kellene megnyugodnia a nyert elutasító válaszban, hanem újabb beadvánnyal kellene az új kormányhoz fordulnia.

*Tuzson* János dr. megerősíti, hogy az összes illetékes tényezők ellenezték a növénykertnek a Margitszigeten való létesítését. Az előkészítő munkálatok mai előrehaladott állapotában azonban már nem vár eredményt egy újabb felterjesztéstől.

Elnök a részletesen indokolt felterjesztést még nem tartja teljesen kilátástalannak.

Az igazgató-választmány erre elhatározza, hogy sürgős újabb felterjesztés intéztessék a miniszterelnökhöz.

X. A f. évi közgyűlés helyéül az igazgató-választmány Budapestet veszi kilátásba.

XI. A központi erdészeti kísérleti állomás azzal a javaslattal lépett az egyesület elé, hogy a kísérleti állomások szövetsége által

készítendő nemzetközi erdészeti bibliográfia költségeihez 5 év alatt fizetendő összesen 2000 K.-val járuljon hozzá.

Az igazgató-választmány tekintettel arra, hogy már régebben foglalkozott ezzel a kérdéssel és hajlandónak nyilatkozott a bibliográfia anyagi támogatására, ha garanciákat nyer arra nézve, hogy az a magyar erdészeti irodalomra is kiterjed, mire nézve azonban eddig választ nem kapott, felhatalmazza a titkárt, hogy ebben a kérdésben a bibliográfia szerkesztőjével, Bühler dr. tübingeni egyetemi tanárral még egyszer érintkezésbe lépjen. A hozzájárulás összegéről az igazgató-választmány csak később fog határozni.

XII. A hazai fakülkereskedelmet károsító új osztrák vasuti díjszabás ügyében a budapesti kereskedelmi és iparkamara meghívására tartott értekezleten az egyesület is résztvett kiküldöttjei útján.

Tudomásul szolgál.

XIII. A titkár bejelenti, hogy a Magyar Fakereskedők és Fapárosok Országos Egyesületének megkeresésére az egyesület oly értelmű felterjesztést intézett a kereskedelemügyi és földmivelésügyi miniszterekhez, hogy a kivételre kerülő bükkfa és bükkfagyártmányok az I. kivételes díjszabás szerinti viteldíjakat fizessék.

Tudomásul vétetik.

XIV. A földmivelésügyi miniszternek az 1904. évben teljesített közhasznú erdősítések jutalmazásáról szóló értesítése, amely az Erdészeti Lapokban már megjelent, tudomásul vétetik.

XV. Az igazgató-választmány a következő elhunyt alapító tagok tagsági jogait ruházza át az alapszabályok értelmében azok jogutódaira: n. gróf Károlyi Alajos jogait gróf Károlyi Lajosra, n. Pischl Pálét Pischl Dezsőre és n. Reman Józsefét Reman Ferenczre.

XVI. Új tagokként felvétetnek:

a) Alapító tagnak: *Valics* János m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Nagy György.

b) Rendes tagnak: *Barna* Endre m. kir. erdőmérnökjelölt, aj.: *Petricsek* Adolf; *Barrois* Andor urad. erdész, aj.: *Dittert* Gyula, *Barsy* Nándor urad. erd. segédtsz, aj.: *Zachár* István és *Ferenczi* Ede; *Berger* Antal főhercegi urad. fővadász, aj.: *Borsitzky* Ottó; *Bock* László erdőmérnök, aj.: *Arató* Gyula; *Böhm* István uradalmi erdőmérnökgyakornok, aj.: *Mojzer* Károly és *Schmidt*

Ferencz; *Daum* Alfréd m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Schlosser István; *Fábián* János m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Tomcsányi Gusztáv; *Früstök* István m. kir. erdőmérnökjelölt, aj.: Petricsek Adolf; *Hartmann* Sándor főhercegi urad. fővadász, aj.: Borsitzky Ottó; *Jonásch* Kornél m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Tomcsányi Gusztáv; *Krassó* Miksa erdőtulajdonos, aj.: Körmendy Károly; *Lux* Árpád m. kir. segéderdőmérnök, aj.: Petricsek Adolf; *Mamira* József m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Kadácsi Bálint; *Maróthy* Emil m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Ráduly János; *Mózs* Ferencz m. kir. segéderdőmérnök; aj.: Tomcsányi Gusztáv; *Ollé* Pál főhercegi urad. fővadász, aj.: Borsitzky Ottó; *Paczner* Károly m. kir. erdőmérnökjelölt, aj.: Ráduly János, *Pap* Sándor m. kir. erdőmérnökjelölt, aj.: Petricsek Adolf; *Ponner* Nándor m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Schlosser István; *Rákossy* Márton főkápt. erdészsegéd, aj.: Nádhera Pál; *Richter* Géza főhercegi urad. fővadász, aj.: Borsitzky Ottó; *Rozáry* Árpád I. o. erdőaltiszt, aj.: Sággy Kálmán; *Sebők* Frigyes az Ált. Erdő- és Faipar r.-t. ügyvivő igazgatója, aj.: Bund Károly; *Seemayer* Bódog m. kir. erdőmérnökgyakornok, aj.: Sümeghy Ignác; *Sperling* Viktor urad. erdőmérnökgyakornok, aj.: Mojzer Károly és Schmidt Ferencz; *Schmidt* József urad. fővadász, aj.: Chalupeczky János; *Takáts* Ferencz főhercegi urad. fővadász, aj.: Borsitzky Ottó; *Wundszám* Sándor boszn. hercz. állami erdőmérnökgyakornok, aj.: Bund Károly; *Zsák* Emil urad. főerdész, aj.: Kiss Ferencz.



## HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

### I.

#### PÁLVÁZATI HIRDETÉS.

(Az erdőéri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében.)

A görgényszentimrei, királyhalmi, liptóújvári és vadászerdei m. kir. erdőéri szakiskolákba a folyó év *szeptember* havában kezdődő új, kétéves tanfolyamra — részint állami ellátás mellett, részint saját költségen — több tanuló fog felvétetni a következő szabályok szerint:

1. A tanulók felvétele a szakiskolákba pályázat útján történik.

2. A pályázó által sajátkezüleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 3-ig *ahhoz a szakiskolához kell beküldeni*, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik szakiskolánál jelentkezzenek felvételre, a pályázók számához és az egyes szakiskolák tanulóinak megállapított létszámához képest, a pályázók kívánságának lehető figyelembevételével, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján, a m. kir. földmivelésügyi miniszter határozza meg.

(Az egyes m. kir. erdőőri szakiskolákhoz a kérvényeket a következő *helyekre* kell címezni és pedig: 1. a görgénszentimreihez Görgénszentimrére; 2. a királyhalmihoz Királyhalmára [u. p. Szabadka]; 3. a liptóujvárihoz Liptóujvárra; 4. a vadászerdeihez Vadászerdőre [u. p. Temesvár-gyárváros.]

3. A pályázati határidőn túl beküldött, vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik szakiskolánál kíván felvétetni és hogy ellátást a szakiskolában a saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e s végül, hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

5. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket; nevezetesen:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat naptári évében a 17 évet meghaladja, de a 25 évet még el nem éri. (kivételnek a „Tanusítvány“-nyal ellátott továbbszolgáló katonai altisztek, akik 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola hatodik (illetőleg valamely középiskolai második) osztályát sikeresen elvégezte.

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott edzett testalkattal s különösen jól látó-, halló- és beszélőképességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított;

*e)* hatóság által kiállított bizonyítvánnyal, vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

*f)* aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart, mennyi időre s mire terjed;

*g)* hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást üznek vagy üztek; továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlén árva, illetőleg ha fentartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

*h)* aki a saját költségén való ellátásra kíván fölvetetni, királyi közjegyző által kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget — évenként 330 (háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet az iskolánál tölt, szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója, avagy maga, a szakiskola igazgatójának kezéhez, félévi előleges részletekben a kitűzött időben pontosan lefizeti.

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a szakiskolai igazgatók tanácsának javaslata alapján a m. kir. földmivelésügyi miniszter állapítja meg;

7. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál a kérvényhez csatolt okmányokban foglalt adatokhoz képest elsőbbségben részesülnek:

*a)* elsősorban azok, akiknek iskolai előképzettsége nagyobb;

*b)* másodsorban azok, akik már is valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak;

*c)* harmadsorban azok, akik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földmiveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei vagy árvái.

Azok közül akiknek felvételre való alkalmassága és érdemessége a jelzett szempontokból véve egyenlő, elsőbbségben az részesül, aki saját költségén való ellátásra kíván felvetetni.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek annál a szakiskolánál, melyhez beosztattak, a szakiskola által velük közölt időben felvételi vizsgálatra jelentkezni.

9. A felvételre jelentkezőket a szakiskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek, vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az felvételi vizsgára nem bocsátható.

10. A felvételi vizsgát a szakiskola igazgatója a tanszeméllyel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, amelyek az elemi népiskola VI., illetőleg a középiskolák II. osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

Aki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét a szakiskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

11. Azokat, akik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató a szakiskolába befogadja s a szakiskolai tanulók törzskönyvébe bevezeteti.

12. A szakiskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles új állapotban magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagaria-csizmát.

A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellemezzel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

13. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló a szakiskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezze.

Ehhez képest a szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló — végleges befogadását megelőzőleg — királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy amennyiben a szakiskolából a két évi tanfolyam bevégzése előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy

más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Ez alól a kötelezettség alól csak azok menthetők fel, akik hitelesen igazolják, hogy az ellátási költség megtérítéséről egyáltalán nem gondoskodhatnak.

Budapest, 1910. évi május hóban.

*M. kir. földmivvelésügyi miniszter.*

## II.

### PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

(A vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulóinak felvétele ügyében.)

1. Azok számára, akik az erdőőri szakiskola kétéves tanfolyamának elvégzése és az erdőőri szakvizsga sikeres letétele után az erdészeti műszaki segédszolgálat terén kiterjedtebb ismereteket, teljesebb gyakorlatot és olyan fokú önállóságot kívánnak szerezni, hogy amennyiben magánbirtokosok (az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ában nem említett birtokosok) csekélyebb terjedelmű erdőbirtokának kezelésével bizatnak meg, az erdészeti műszaki segédszolgálat körébe tartozó teendőikön kívül a birtokosnak vagy megbízottjának irányítása és ellenőrzése mellett az erdőgazdaság olyan teendőit is képesek legyennek teljesíteni, amelyek nagyobb gazdaságokban szakképzett erdőtiszteknek képezik a feladatát, illetőleg amelyeknek teljesítésével az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok erdeinek kezelésénél kizárólag csak a törvény 36. §-ában meghatározott minősítéssel bíró erdőtisztek bizhatók meg; — a vadászerdei m. kir. kir. erdőőri szakiskolánál a folyó évi szeptember hó 1-én egyéves továbbképző tanfolyam nyílik meg.

2. Erre a továbbképző tanfolyamra csak azok jelentkezhetnek, akik valamelyik m. kir. erdőőri szakiskolán a kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezték; az erdőőri szakvizsgálatot letették és azon legalább „*jó alkalmas*“ osztályzatot nyertek.

3. A pályázó által sajátkezűleg irt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 10-éig ahhoz a m. kir. erdőőri szakiskolához kell beküldeni, amelynél a folyamodó az erdőőri szakiskolát végezte.

4. A pályázati határidőn túl beküldött, vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

5. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó ellátását a szakiskolában saját költségére, vagy az állam költségére kívánja-e és hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, utolsó postaállomás) küldessék.

6. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a folyó naptári évben a 30 évet még el nem éri;

b) az illető m. kir. erdőőri szakiskola végbizonyítványával azt, hogy ott a szakiskolai kétéves tanfolyamot *jó sikerrel* elvégezte;

c) erdőőri szakvizsga-bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsgálatot letette s azon legalább „*jó alkalmas*“ osztályzatot nyert;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy az erdőőri szakvizsga letétele óta kérvényének benyújtásáig eltelt időt mivel töltötte s ez alatt milyen magaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

f) aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbizottjának bizonyítványával az alkalmazás időtartamát és foglalkozásának munkakörét;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek; ha pedig szülőtlén árva, illetőleg ha fentartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) aki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget — évi 330 (háromszázharmincz) koronát — arra az időre, melyet a szakiskolánál tölt, szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója, avagy maga, a szakiskola igazgatójának félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti;

i) aki állami költségén való ellátásra kíván felvétetni, kir. közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy amennyiben a szakiskolából a tanfolyam befejezte előtt önként kilépne, vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte a szakiskolában



töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja, vagy más hozzátartozója a szakiskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Akik a továbbképző tanfolyamra való felvétel iránt közvetlenül a szakiskola elvégzése után folyamodnak, azoknak a fenti *a), d), e)* és *f)* pontok alatt említett iratokat a kérvényhez csatolni nem kell.

7. A tanfolyamra felvett minden tanuló a szakiskolába való belépés alkalmával köteles magával hozni: 6 inget, 6 alsónadrágot, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát vagy harisnyát, 1 pár — erdőjárásra alkalmas — erős bagariacsizmát. A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és étellel való ellátásáról, a szakiskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére, a szakiskola gondoskodik; de viszont a szakiskola helyiségeinek berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

8. Azokat a tanulókat, akik a továbbképző tanfolyamra nem közvetlenül a szakiskola elvégzése után vétetnek fel, jelentkezésük alkalmával a szakiskola igazgatója orvosi vizsgálat alá veti. Akit a szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy a szakiskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek, vagy hiányos testi szervezetűnek talál: az a szakiskolába nem fogadtatik be.

Budapest, 1910. évi május hó.

*M. kir. földmivélsügyi miniszter.*



## KÜLÖNFÉLÉK.

**Fekete Lajos — a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.** A Magyar Tudományos Akadémia a közelmultban tartott f. évi nagygyűlése szakunk nagyérdemű tudósát, a magyar erdészeti irodalom egyik legtermékenyebb művelőjét, *Fekete Lajos* miniszteri tanácsos, ny. főiskolai

tanárt, levelező tagjai sorába választotta. Őszinte örömmel üdvözljük őt e rég megérdemelt kitüntetése alkalmából, amelynek fényéből egy sugár szakunkra is esik, melynek méltánylást és megbecsülést szerzett, mert bár kétségtelenül elsősorban botanikus tudományos működése nyitotta meg Fekete Lajos előtt a Tudományos Akadémia kapuit, mégis ez mindig elválaszthatlan kapcsolatban állott erdőgazdasági tudományos működésével.

**Személyi hírek.** Ő felsége az alább „Változások és Kitüntetések“ cz. rovatunkban közölt legfelső kézírataival a magyar erdőgazdaság három kiváló művelőjét tüntette ki a miniszteri tanácsosi cím és jelleg adományozásával. A kitüntetés *Lászlóffy* Gábor m. kir. főerdőtanácsost, a földművelésügyi miniszterium erdőfelügyeleti osztályának vezetőjét, *Tomcsányi* Gusztáv máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatót és *Vadas* Jenő m. kir. főerdőtanácsost, főiskolai tanárt, a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola ezidőszerinti rektorát érte s őszinte örömmel adunk róla e helyen is hirt.

**A városi erdőtisztek értekezlete.** *Ruttkay* Géza, Szokolca város erdőmesterének kezdeményezésére a városi erdőtisztek, amint mult számunkban már jeleztük, f. hó 8-án Budapesten értekezletre gyültek össze, hogy a városi tisztviselők fizetésrendezéséről készült törvénytervezet sérelmes intézkedéseivel foglalkozzanak és az orvoslás módjait megvitassák. Részt vettek az értekezleten: *Belházy* Gyula (N.-Enyed), *Bocz* Géza (Szászváros), *Filipek* Sándor (Modor), *Gunesch* Gottfried (Brassó), *Karsai* Károly (Kassa), *László* János (Debreczen), *Mölczer* Gyula (Rimaszombat), *Nozdoviczky* Miklós (Esztergom), *Pomarius* Alfréd (Segesvár). *Rowland* Gusztáv (Szent György), *Ruttkay* Géza (Szokolca), *Török* Gábor (Debreczen), *Zügn* Nándor (Sopron).

Az értekezletet *Ruttkay* Géza nyitotta meg, röviden vázolja, hogy mi indította őt arra, hogy a városi erdőtiszteket összehívja és ismertetve a polgármesterek emlékiratának az erdőtisztekre

vonatkozó részét, amely helyes érveléssel és kellő nyomatékkal kívánja, hogy az erdőtiszték a közigazgatási tisztviselők közé soroztassanak és a fizetésrendezés keretébe bevonassanak a városoknak adandó állami segély terhére. Az értekezlet vezetésére *Török* Gábort, Debreczen város erdőmesterét kéri fel.

*Török* Gábor köszönetet mond a beléje helyezett bizalomért és a jegyzőkönyv vezetésére *László* Jánost kéri fel.

A vitában majdnem valamennyi jelenlévő részt vett; az értekezlet határozatát a következőkben foglalhatjuk össze:

Az értekezlet szükségesnek tartja, hogy a városi erdőtiszték jogos kívánságaikat emlékiratba foglalják, amelyben kérelmezik:

1. hogy az erdőtiszt is ismertessék el közigazgatási tisztviselőnek;

2. hogy a vezető erdőtiszt a városi tanácsnokkal egyenlő javadalmazásban részesüljön, míg az önálló kezelő erdőtiszték (erdőgondnokok) ezen állásukban egy fizetési osztálylyal alacsonyabb javadalmazást érhessenek el, mint a vezető erdőtiszt;

3. hogy az alkotandó városi törvényben gondoskodás történjék, hogy a vezető erdőtiszt a városi tanácsnak szavazati joggal bíró tagja legyen;

4. hogy ugyanott gondoskodás történjék aziránt, hogy a 3. pontban kérelmezettek daczára az erdőtiszték mindenütt életfogytiglan választassanak; végül

5. hogy czimeik az állami erdőtisztékéhez hasonlóan rendeztessenek.

A kimerítő indokolással ellátandó emlékirat szerkesztésére *Török* Gábor, *Karsai* Károly, *Ruttkay* Géza és *Zügn* Nándor kérték fel s ugyanőket kérte fel az értekezlet arra, hogy az emlékiratot a belügyi és földmivelésügyi minisztereknek, valamint az illetékes államtitkároknak és főosztályvezetőknek küldöttségileg adják át.

A bécsi nemzetközi vadászati kiállítás folyó hó 7-én megnyílt. Az angol király halála következtében az ünnepélyes megnyitás elmaradt, amelyet egyébként az esős időjárás is megzavart volna. A kiállítás magyar része, amelyet *Földi* János m. k. főerdőtanácsos rendezett, *Clement* Károly és *Pfeifer* Gyula erdőmérnökök közreműködésével, külön csarnokban van elhelyezve,

amelyet *Fischer* József műépítész tervezett. A magyar kiállítás izléses elrendezésével kimagaslik a többiek közül. A kiállítás részletes leírását későbbre tartván fenn, most csak annyit kívánunk még megjegyezni, hogy értesülésünk szerint sok kiállítási épület még nem készülvén el, érdeklődő olvasóink jól teszik, ha csak néhány hét múlva látogatják meg a kiállítást.



## VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Magyar földmivelésügyi miniszterem előterjesztésére *Vadas* Jenő főerdőtanácsosnak, a bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának, a miniszteri tanácsosi czimet és jelleget díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi április hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

GRÓF SERÉNYI BÉLA s. k.

\*

Magyar földmivelésügyi miniszterem előterjesztésére *Tomcsányi* Gusztáv erdőigazgatónak és *Lászlóffy* Gábor főerdőtanácsosnak a miniszteri tanácsosi czimet és jelleget díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi április hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

GRÓF SERÉNYI BÉLA s. k.

\*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Barrois* Andor m. kir. erdőmérnök-jelöltnek és *Radó* Gábor m. kir. erdőmérnökgyakornoknak állásáról történt lemondását elfogadta.



## ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

### JEGYZŐKÖNYV.

A m. kir. földművelésügyi miniszterium szolgálati ügyköréhez tartozó államerdészet-i tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának 1910. évi márczius hó 31-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

*Jelen voltak:* Horváth Sándor n. iniszteri tanácsos, elnök; Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos, előadó; Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, Lászlóffy Gábor, Péch Kálmán, Nagy Vincze, Csik Imre, Téglás Károly m. kir. főerdőtanácsosok; Kovács Gábor m. kir. erdőtanácsos, bizottsági tagok; Huttya Pál m. kir. erdőszámellenőr, az alap számvivője és Spettmann János m. kir. erdőmérnök, az alap helyettes jegyzője.

Elnök üdvözi a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja; egyuttal megemlíti, hogy Havas József miniszteri tanácsos, Kócsy János és Simenszky Kálmán m. kir. főerdőtanácsosok, bizottsági tagok hivatalos elfoglaltság miatt az ülésen meg nem jelenhettek.

1. Jegyző felolvassa az alapnak az elmúlt évnegyed végén, vagyis az 1909. évi december hó 31-én mutatkozó álladékkára vonatkozó kimutatást. (L. 436. lapon.)

A bizottság a jelentést tudomásul veszi és egyuttal az előadó indítványára elhatározza, hogy a takarékbetétek feleslegéből 12.000 (tizenkettőezer) korona névértékű 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os koronajáradékkötvényt vásárol, illetőleg ennek foganatosítására a magyar leszámítoló és pénzváltó bankot felkéri.

2. Előadó bejelenti, hogy a leszámítoló és pénzváltó banknak az alap intéző bizottságához előterjesztett értesítése szerint nevezett bank 1910. évi január hó 1-től kezdve a nála folyó számlára elhelyezett betétek után járó tőkekamatadót sajátjából fogja viselni, de ennek folytán a nevezett naptól fogva az eddigi brutto kamatláb helyett a megfelelő netto kamattételt fogja téríteni.

A bizottság az értesítést tudomásul veszi.

3. Előadó bemutatja az alapnak 1909. évi zárószámadását.

A zárószámadás az alapszabályzat 8. szakaszának 2. pontja értelmében való megvizsgálás végett Lászlóffy Gábor és Csik Imre bizottsági tagoknak és Nagy Károly előadónak adatik ki.

4. Előadó bemutatja özvegy Szóts Miklósné kérvényét, melyben annak bejelentése mellett, hogy az alapból 300 korona segélyben részesített Margit nevű leánya 1910. év január hó 6-án kelt orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegség miatt megszűnt a nagyszebeni tanítónőképző növendéke lenni, kéri, hogy a segély élvezetében továbbra is meghagyassék.

Mínthogy a szabályzat 22. szakaszának rendelkezése szerint az adományozott segélyösszeg havi részletei csak abban az esetben szolgáltatathatók ki, ha a gyermek a szabályzat 18. szakaszában felsorolt tanintézetek valamelyikét tényleg látogatja, a bizottság a bejelentés tudomásulvétele mellett kimondja, hogy özv. Szóts Miklósné kérelmét nem teljesítheti s ennek folytán a Margit nevű leányának adományozott segélyösszegnek további kiszolgáltatását 1910. évi január hó végével,

## Az alap vagyonának álladéka az 1909. év IV. negyedének végén.

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. posta-takarék-pénztárnál		A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál				Jegyzet
		készpénzben		értékpapír				
		K	f	K	f	K	f	
1	Álladék a mult évnegyed végén	4103	26	9912	28	250000	—	
	<i>Bevétel a folyó évnegyedben :</i>							
2	Járulékok, adományok ... ..	17261	03	—	—	—	—	
3	Gyümölcsöző tőkék kamata ...	—	—	4913	33	—	—	
4	Különféle bevételek ... ..	—	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt.-hoz { a Leszámit. Bankhoz	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok eladásából ... ..	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó bevételek ... ..	60	—	86	67	—	—	
8	Vásárolt értékpapírok ... ..	—	—	—	—	—	—	
	Összesen ... ..	21424	29	14912	28	250000	—	
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben :</i>							
1	Kiadás az alaptőkéből ... ..	—	—	—	—	—	—	
2	Kifizetett segélydíjak ... ..	14950	—	—	—	—	—	
3	Kezelési kiadások ... ..	35	93	—	—	—	—	
4	Különféle kiadások ... ..	3	—	—	—	—	—	
5	Átutalások { a postatak. pénzt. tól { a Leszámit. Banktól	—	—	—	—	—	—	
6	Értékpapírok vásárlása ... ..	—	—	—	—	—	—	
7	Átfutó kiadások ... ..	60	—	—	—	—	—	
8	Eladott értékpapírok ... ..	—	—	—	—	—	—	
	Összesen ... ..	15048	93	—	—	—	—	
	Levonva a bevételből a kiadást mutatkozik tiszta vagyon ...	6375	36	14912	28	250000	—	
	Ebből az összegből esik :							
	1. alaptőkére ... ..	—	—	7 64	184400	—	—	
	2. folyó kezelésre ... ..	6375	36	14904	64	65600	—	
	A folyó kezelésnél mutatkozott összegből esik :							
	a) az 1909/1910. évre enged. segélyekre ... ..	—	—	31180	—	—	—	
	b) az 1910/1911. évre kioszt. ható segélyekre ... ..	—	—	55700	—	—	—	

Budapest, 1909. évi december hó 31.

Huttya Pál s. k.  
az alap számvivője.

vagyis azon hó végével, amely hónap folyamán nevezett leány megszűnt az illető tanintézet tanulója lenni, megszűnneti. Tekintettel azonban arra, hogy az 1909/10. évi segélyösszegek kiosztása alkalmával nevezett özvegynek nemcsak Margit, hanem Klára nevű lánya is segélyben részesült, még pedig úgy, hogy egyik 300, másik 200, együtt 500 (ötszáz) korona segélyt kapott és tekintettel továbbá arra, hogy bár a két leány között az összeg úgy osztatott meg, hogy a 300 koronás segélyt Margit, mint nagyobbik leány, a 200 koronás kisebb segélyt pedig Klára, mint kisebbik leány kapta, mindamelllett a kiosztás megfordítva is történhetett volna, annyival is inkább, mert például az előmenetel tekintetében Klárát illette meg az előny: az intéző bizottság méltányosnak találta elhatározni, hogy a Margit és Klárának együtt engedélyezett 500 K segélyből f. évi január hó végével csak a 200 koronának megfelelő havi részletek beszüntetését s ehhez képest Klára részére ezen időtől kezdve a 300 korona segélynek megfelelő havi részletek folyósítását fogja javasolni.

A beszüntetett havi részletek az alaptőkéhez csatolandók.

5. Előadó bemutatja Tompa Ferencz m. kir. főerdőmérnök beadványát, melyben bejelenti, hogy az alpból 200 K segélyben részesített Valéria leányát, jóllehet őt a temesvár-józsefvárosi zárdába beíratta volt, 1909. év szeptember havától magánuton taníttatja.

Mint hogy az alapszabályzat 22. szakasza értelmében a segély első részlete kiszolgáltatandó, mihelyt a gyermek az illető tanintézetbe felvétetett, a bizottság a bejelentést tudomásul véve elrendeli, hogy nevezetnek az első részlet kiutaltassék. annál is inkább, mert az előadó magánértesülései szerint nevezett növendék egy napot tényleg töltött is az intézetben; egyuttal kimondta, hogy a segély kiszolgáltatása a második részlettől kezdve beszüntetendő s a visszatartott részletek az alaptőkéhez csatolandók.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

*Nagy Károly* s. k.  
m. kir. főerdőtanácsos, előadó.

*Horváth Sándor* s. k.  
miniszteri tanácsos, elnök.

*Spettmann János* s. k.  
m. kir. erdőmérnök, jegyző.



## Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1910. évi április hóban.

### A rövidítések magyarázata :

Alapítványi kamat	--- ak.	Fából készült csukor és alkohol	--- Fcza.
Alapítványi tőketörlesztés	--- att.	Házánk házi faipara (Gaul Károly)	--- H. F.
Altiszti segélyalap	--- Asa.	Értekezések az erdőrendezés köréből	--- Ée.
Átfutó bevétel	--- áb.	Hirdetési díj az E. L.	--- hd.
Bedő Albert alapítvány	--- BAa.	Hirdetési díj az „Erdő“-ben	--- Ehd.
Bükküzifa romlása stb.	--- Btr.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	--- ik.
Egyéb bevétel	--- Egy.	Kedvezményes lapdíj	--- kld.
Erdői facsemeték nevelése	--- Ecs.	Készpénzalapítvány	--- k. a.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- téstán) I. kötet	--- Éép. I. 1.	Külföldi fanemek tenyésztése	--- Kft.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	--- Éép. I. 2.	Lakbér	--- lb.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut- vasut- és hidépítéstan)	--- Éép. II.	Lapdíj (Erd. Lapok)	--- ld.
Erdészeti Géptan	--- Egt.	Legelő erdők (Földes J.)	--- FL.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	--- EL.	Legelő-erdők berendezése	--- M. L.
Erdészeti Növénytan II. rész	--- Nvt. II.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	--- EOT.
Erdészeti Nyereségszámítástan	--- Enyt.	Népszerű növénytan	--- N. Nvt.
Erdészeti rendeletek tára	--- Ert.	Ó Felsége fénynyomatu arczképe	--- ÓFa.
Erdészeti zsebnaptár	--- Npt.	Perköltség	--- Prk.
„Erdő” című lap	--- Eld.	Postaköltség	--- pk.
Erdőbecsléstan II. kiadás	--- Ebt.	Rendkívüli bevétel	--- rb.
Erdőértékszámítástan II. kiadás	--- Eét.	Szállaló Erdők Berendezése	--- Szeb.
Erdőőr	--- Eó.	Számtan erdőőri szakiskolák részére	--- Sz.
Erdőrendezéstan	--- Rz.	Tagsági díj	--- td.
Erdőrendezéstan (Fekete)	--- Rzf.	Tangens-táblázatok	--- Tt.
Erdő berendezések	--- Eb.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	--- TLa.
Erzsébet királyné alapítvány	--- E. a.	Titkári nyugdíjalap	--- t. ny. a.
Értékpapírok kamatai	--- Ek.	Tölgy és Tenyésztése	--- Töt.
		Vadászati ismeretek kézikönyve	--- Vik.
		Wagner Károly alapítvány	--- WKa.

Almási László Eő. 6.—, npt. 3.—, pk. —60. Ajtay Sándor hd. 39.40.  
 Batthyányi-urad. hd. 72.10. Bruckner Nándor td. 16.—. Bund Károly tnya. 26.—.  
 Besztercebányai kulturmérnökség Ecs. 4.—, pk. —12. Barrois Andor npt. 2.—,  
 pk. —45. Botka György td. 16.—. Brandisz János npt. 3.—, pk. —45. Binder  
 Béla npt. 2.—, pk. —45. Benczkó József td. 8.—. Beregszászi erdőgondnokság  
 hd. 44.05. Balogh Kálmán td. 16.—. Blockner J. hd. 97.44. Beregújfalú község  
 hd. 121.35. Breznóbánya város hd. 13.95. Bustyaházai erdőhiv. Ófa. 7.90.  
 Bhunyadi főszolgabíró hd. 41.90. Berta István Sz. 1.50, npt. 2.—, pk. —90,  
 ld. 8.—. Bund Károly td. 16.—. Besztercei erdőig. hd. 43.—45. Cséti Viktor  
 ld. 8.—. Cseh Pál ak. 16.—, pk. —40. Csuda Tamás Sz. 1.50, pk. —47. Csomor  
 Antal npt. 6.—, pk. —80. Dobrovits László td. 16.—. Dóbi Miklós td. 16.—.  
 Deregnő község hd. 10.18. Egyed Miklós td. 8.—. Erdélyi r. k. státus hd. 24.55.  
 Erdőre 373.73. Földhitelintézet ék. 5888.77. Frána Péter Sz. 2.40, pk. —45.  
 Fülöp József td. 16.—. Faragó Béla hd. 58.10. Fodor Lipót hd. 18.54. Fáy Béla  
 ld. 8.—. Fáy Ede Ert. 2.50, pk. —10, npt. 3.—. Földmiv. min. hd. 142.35.  
 Görgényi szakiskola Eő. 150.—, áb. 20.—, pk. 4.39. Gaszner Imre td. 16.—.  
 Gaál Imre td. 16.—. Günther Frigyes td. 16.—. Garda János td. 16.—, npt.  
 8.—, pk. —55. Glock Géza td. 8.—. Gáll János Fle. 2.40, pk. —12. Graph.  
 Institut. Wien hd. 70.—. dr. Gonda György hd. 31.75. Grandtner András npt.  
 2.—, pk. —45. Hárs István npt. 2.—, pk. —12. Hyna Ottó td. 16.—. Haber-  
 felner Béla td. 16.—. Hamar László td. 8.—. Horváth Béla ak. 16.—. Harczosi



erdőhiv. hd. 5.95. Haring Vilmos td. 16. Hallama Mihály td. 16.—, npt. 2.—, Hohoss János npt. 2.—, pk. —.30. Ifj. Ihrig Vilmos td. 48.80 Janotyik Károly td. 8.—. Jellmann Béla td. 16.—. Jávorszky Zoltán td. 16.—. Kacsó András td. 16.—. Kauchal Gyula Sz. 1.50, Szeb. —.9, Hf. 1.40, pk. —.90. Kralik Mátyás npt. 2.—, pk. 45.—. Kelemen Sándor Eő. 6.—, pk. 1.—. Kerpán János npt. 3.—, pk. —.30. Konczwald Ferencz td. 16.—. Kovács László npt. 3.—, pk. —.45. Krall János td. 16.—. Kralovánszky János td. 16.—. Karánsebesi vagyonsközség Eép. I/2, 11.20, Gt. 4.—, Tt. 1.—, pk. 1.—. Kozelka Béla hd. 7.35. Kalocsa József Eő. 6.—. Keizinger János ld. 4.—. Kászonjakabfalva hd. 39.85. Kismartoni fhgi igazg. npt. 2.—, pk. —.12. Körmöczbánya város hd. 103.10. Kassa város hd. 29.71. Kiss Béla td. 32.—, pk. —.35. Libohorszky József tnya 4.—. László Miksa lb. 62.—. Lányi Aladár td. 16.—. Lustig Mihály npt. 4.—, pk. —.55. Lőfi Jenő td. 16.—. Lehrmann Béla td. 16.—. Legény Iván Eő. 6.—, pk. —.12. Lachmann L. Eő. 6.—, Sz. 2.40, pk. —.12. Lojkó Pál npt. 3.—, pk. —.45. Méhes Péter Pál td. 5.85, pk. —.55. Mohol község hd. 37.35. Maukovich Rezső td. 16.—. Mazanecz János td. 24.—. Mosse Rudolf hd. 14.44, áb. 2.20. Mauks Vilmos pk. 1.15. Nikula Jakab hd. 6.85. Nagy Károly erdőtan. td. 16.—. Neuhöfer-Sohn hd. 10.50. Novák Mihály npt. 2.—, pk. —.45. Orosz Antal td. 16.—. Ökörmezői főszolg. hd. 38.05. Ölyvösi körjegyzőség. hd. 27.85. Pozsony város td. 16.—. Persian Iván lb. 54.—. Pap András td. 4.—. Papp Béla td. 16.—. Pascu Viktor td. 16.—. Pátia nyomda Eő. 24.—. Sz. 1.50. Pásztóhy Ernő ak. 15.—. Pop János Sz. 1.50, Ecs 3.—, pk. —.50. Özv. Pruzsinszky K.-né att. 10.—. Pátia Ecs. 6.—. Pokorny István td. 48.—, Prk. 27.67. Polkner György npt. 3.—, pk. —.45. Podhányi tsai npt. 8.—. Pintér Miklós npt. 3.—. Pórfay Pongrácz hd. 14.35. Politzer Béla npt. 6.—, pk. —.55. Rettich K. td. 7.—. Ritter Károly td. 10.—. Rochlitz Dezső td. 16.—. Rumann Gottfried td. 10.—. Rónai György npt. 42.—, pk. —.12. Rátz Mór Eő. 6.—. Rónay Antal td. 16.—. Szőnyey István td. 38.—. Szmik Gábor td. 8.—. Sánta István npt. 3.—, pk. 45.—. Schaab Bálint td. 16.—. Schmiedt Vilmos td. 8.—. Selmeczi kísérleti állomás WKa. 5.—. Steller Ede td. 4.—. Sütő Géza Eő. 6.—, Sz. 1.50. T. Szabó Sándor td. 16.—. Szvetelszky Géza td. 20.—. Szabó Pál hd. 43.15. Szemere Aladár npt. 3.—, pk. 45.—. Somfai István Eő. 6.—, npt. 2.12. Szepesbela város hd. 55.85. Szilágyi László td. 20.—. Szepessy Frigyes Fle. 2.40, pk. —.12. Spokovszky József td. 16.—. Stettner József npt. 3.—, pk. —.12. Gróf Széchenyi Bertalan hd. 6.55. Stéger Antal att. 25.—, ak. 3.75. Schmidt Zsigmond td. 44.—, Prk. 20.—. Stainer Gyula hd. 149.95. Shmilliár Károly td. 16.—. Szénássy és Kardos npt. 3.—. Takács Miklós td. 16.—. Tatarek Rezső td. 16.—. Tomassek Miklós td. 16.—. Traum János td. 16.—, pk. —.15. Tótsóvári erdőhiv. hd. 18.55. Török Ödön td. 4.—. Tanádi Emil td. 16.—. Tatarek Rezső td. 16.—. Vaitzik Emil td. 8.—. Várnai Sándor ak. 6.—. Vozárik Ferencz td. 4.—. Vadászzerdei szakisk. npt. 14.—, pk. —.72. Vaján község hd. 5.98. Wierzbicki Győző td. 16.—. Wolframm József npt. 3.—, pk. —.12. Zsolnai cellulózegység td. 16.—, pk. —.35. Zimmermann Gusztáv td. 8.—.



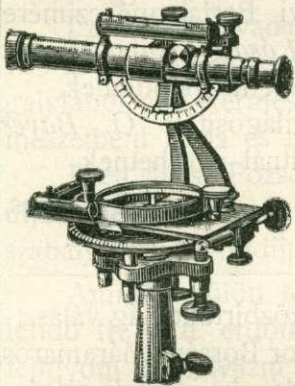
## Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi X. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDESZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

**Dijszabás.** Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajtaival szedett hirdetés milliméterenkint *a*) faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b*) más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajtaival szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

**Külön mellékletek** 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonkint 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

Aranyérem, párisi  
világkiállítás 1900.



### Egyetemes busszóla-műszereket és erdei-busszólákat

optikai távolságmérővel  $C = 100$ ,

mérőasztalokat és távesőves vonalzókat, valamint mindennemű mérőeszközt készít a legjobb kivitel és legpontosabb rektifikáció biztosítása mellett

### NEUHÖFER ÉS FIA

es. és kir. udvari műszerészek

WIEN raktár: I., Kohlmarkt 8.  
gyár: V., Hartmannngasse 5.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Minden közhasználatu műszer állandóan készletben van. Javítások és átalakítások — akkor is, ha a műszerek nem a mi gyárunkból származnak — legjobban és leggyorsabban eszközöltetnek. — Szállítás kívánatra magyar czégek útján is lehetséges. (I. XII. 5)



**Őszi szállításra megvételre keressék  
1000 drb legalább 350—450 cm. magas**

# Populus Nigra suhángot.

Árajánlatokat „A 307“ jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

(4. II. 2.)

**LANGFELDER V.**  
GÉPGYÁR ÉS VASÁRTÓDÉ  
**BUDAPEST**  
TELEFON 5-23 VÁNY 84-69



**KERETFÜRESZEK**  
**FAMEGMUNKALÓGÉPEK**  
**TELJES FÜRÉSZTELEP**  
**BERENDEZÉSEK**

(2. IX. 2.)

műfa kitermelése után fenmaradó tűzifa eladó tulajdonát képezi.

A zárt írásbeli ajánlatok gróf Széchenyi Bertalanné czimére Felsőseged 1910. év május hó 25-én déli 11 óráig nyújtandók be.

Eladási feltételek kívánatra érdeklődőknek megküldetnek.

Érdeklődők szóbeli vagy írásbeli felvilágosítást *G. Bayer Oberförster in Pension Sziszek* vagy alulirotnál nyerhetnek.

(3. II. 2.)

*Szarkásy János,*  
főerdész.

**Fenyőfaeladási hirdetmény.** A borsai közbirtokosság választmánya 1910. évi május hó 31-én d. e. 10 órakor Borsán (Máramaros megye) a községháza tanácstermében tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja tővön a Borsa község tulajdonába kerülő „Styol“ erdőből az 1908. évi 115924/I/A/4. sz. magas F. M. r.-rel engedélyezett 86905 kat. holdas rendkívüli vágásterület fakészletét.

Ezen fakészlet a törzsenkénti felvétel utján foganatosított hivatalos becslés szerint 142.609 darab lucz- és részben jegenyefenyőtutajfából és 67.700 darab ugyanily fanemű rudfából áll. Összes (kéreg nélküli és apadékmentes) köbtartalma 90.369  $m^3$ .

Becsérték és kikiáltási ár 700.000 (hétszázezer) korona.

**Szilműfaeladás.** Gróf Széchenyi Bertalanné Horvátországban fekvő galdovói uradalmához tartozó „Brezo-vica“ nevezetű erdejéből — mely Sziszek délvasuti állomástól kitünő karban tartott országuton 15 km távokra fekszik — 187 darab beszámozott és mintegy 300 tömköbméter technikai czélokra alkalmas fatömegre becsült és tővön álló szilfa 1910. év május hó 25-én Felsősegeden (Somogy megye) zárt írásbeli ajánlatok utján el fog adatni.

Becsár 4000, szóval négyezer korona, bánatpénz 600 korona. A

Bánatpénz 35.000 korona.

Az árverésen kellő időben beadott és szabályszerűen felszerelt zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Feltételes utó- és távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A faanyag a megállapított hivatalos becsértéken alul el nem adatik.

A részletes árverési és kihasználási feltételek Borsa község előljáráóságánál, dr. Mihályi Flórent közbirt. elnöknel M.-Szigeten, a m.-szigeti m. kir. állami erdőhivatalnál és a felsővisói m. kir. járási erdőgondnokságnál tekinthetők meg; utóbbinál részletes felvilágosítás nyerhető a becslési adatokról és egyéb viszonyokról is.

Máramarossziget, 1910. évi április hó 20-án.

*Dr. Mihályi Flórent*

közbirt. elnök.

(5. II. 2.)

**Pályázat.** Pozsony szab. kir. város törvényhatóságánál szervezett egy III. oszt. erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása 900 korona alapfizetés 4, egyenként 100 koronás, négyévenként esedékes korpótlék, 12 köbméter bükk-galyfából álló, természetben kiszolgáltatandó évi fajárandóság, természetbeni lakás és ruhailletmény.

Ezen állást Pozsony szab. kir. város polgármestere kinevezés útján véglegesen és életfogytiglan tölti be és a kinevezettnek szabályszerű nyugdíjra igénye van.

Amidőn külön hangsúlyozva is felemlítem, hogy ezen betöltendő III. oszt. erdőőri állásra csakis nőtlen egyén nevezhető ki, felhívom a pályázni szándékozókat, hogy minősítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, kifogástalan erkölcsi magaviseletüket, nyelvismereteiket, nőtlen állapotukat és egészségi állapotukat igazoló okmányokkal felszerelt, szabályszerűen felbélyegzett folyamodványaikat 1910. évi május hó 25-ig Pozsony szab. kir. város polgármesterénél nyújtsák be.

Megjegyzem, hogy a magyar nyelvnek szóban és írásban való ismeretén kívül, a német és tót nyelv szóban való ismerete is szükséges.

Pozsony, 1910. évi április hó 30. án.

(6)

*A polgármester.*

**Bükk- és gyertyántüzifa értékesítése tővön.** 1972/1910. sz. —

A lunkányi m. kir. erdőgondnokság „A” gazdasági osztályának I. vágássorozata 7. erdőrészetéből 138·82 kat. holdnyi területen 1911—1915. években, vagyis 5 (öt) év alatt vevő által saját költségén kihasználandó és mintegy 29.682 ürméter hasáb és 8261 ürméter dorong bükk- és gyertyántüzifára becsült faanyagnak tővön az erdőben való eladása iránt a lugosi m. kir. erdőigazgatóság irodájában 1910. évi *junius hó 30-án* zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár 72.245 korona és 40 fillér.

Bánatpénz 4000 korona.

Az általános árverési és a szerződési feltételek, továbbá az ajánlati űrlap és az ehhez tartozó boríték a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt szerezhetők be.

Lugos, 1910. évi május hó 2-án.

(7) *M. kir. erdőigazgatóság.*

**Faeladási hirdetmény.** A beregvármegyei Beregsziclás közséگی volt urb. birt. elnöke 1910. évi május hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Beregszicláson a felekezeti iskola tantermében tartandó nyilvános szóbeli és írásbeli árverésen eladja a birtokosság tulajdonát képező erdő 1906/1920. évi vágásának területén tővön álló 1321 drb jegenye- és luczfenyőfának 2620 *tm*<sup>3</sup>-re becsült haszonfatömegét.

Kikiáltási ár 12.576 K, melyen alul a fatömeg el nem adatik. Bánatpénz 1300 K. Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el. Kiszállítási határidő bezárólag 1912. évi május hó 31-ig.

A becslési iratok és az eladási feltételek a beregszászi m. kir. állami erdőhivatalnál, az annak alárendelt munkácsi m. kir. járási erdőgondnokságnál és az urb. elnöknél naponta d. e. 11—12 óra között megtekinthetők.

(8) *A beregszicliási volt urbéresék elnöke.*

**Pályázat.** 2323/1910. ügyszám. — A tótsóvári m. kir. kincstári erdőhivatal kerületében egy I. oszt. m. kir. erdőaltiszti (főerdőőri) és egy, illetve előléptetés esetén kettő II-od oszt. m. kir. erdőaltiszti (erdőőri) továbbá kettő I. oszt. m. kir. erdőlegényi, illetve segéderdőőri és előléptetés esetén kettő II. oszt. m. kir. erdő-

legényi, illetve segéderdőőri állomásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyittatik.

Az ezen állomásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket, — az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vagy megyei főorvos, vagy pedig m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságuk, — eddig állami szolgálatban még nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján folyó évi június hó 15-éig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Tótsóvár, 1910. évi május hó 3-án.

(9)

*M. kir. kincstári erdőhivatal.*

**Feladési hirdetmény.** A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 1907. évi 55428. sz. magas rendeletével jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemterv előírásai értelmében közzéteszem, hogy a Kazanesd községi volt urbéresek (Hunyad vármegye, körösbányai járás) erdejének „A” üzemosztály II. vágásorozat (Ponor erdőrész) esedékes vágásterületein összesen 55·68 kat. holdon található összes famennyiség 1910. évi június hó 15-én d. u. 2 órakor Alvácán a körjegyzőségi hivatalos helyiségben megtartandó nyilvános szóbeli és írásbeli zárt ajánlattal egybekötött árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 42.392 korona.

Bánatpénz 4300 korona.

Megjegyeztetik, hogy az eladandó erdőterületen a részletes felvétel alkalmával 2868 drb 16—105 *cm* vastag tölgyfa, mintegy 2578 *m*<sup>3</sup> és 4190 drb 18—79 *cm* vastag bükk- és gyertyánfa, mintegy 2004 *m*<sup>3</sup> fatömeggel találtatott.

Az eladás tárgyát képező erdőterületen keresztül erdei vasut vezet, melyen a szóban levő erdőrészben termelt faanyagok waggonja (10.000 *kg*) 24 korona fuvarbérért szállítatik le Alvácza (A. Cs. E. V.) vasutállomásra.

A részletes árverési és szerződési feltételek a m. kir. állami erdőhivatalnál Déván, a m. kir. erdőgondnokságnál Brádon, valamint alulirotnál betekintheők.

Kazanesd, 1909. évi október hó 14-én.

(10)

*A volt urbéresek elnöke.*

**Fenyőfaeladás.** 17/1910. szám. — Az aknarahói v. urbéres birtokosság 1910. évi június hó 2-án d. u. 2 órakor Rahó község házánál tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli árverésen eladja a Szilszki dülőben a 76987—I—A—2—1909. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett s a szerződéshez füzendő térképen feltüntetett s a természetben a rahói m. kir. járási erdőgondnokság bélyegzőjével lebélyegzett fákkal határolt 42·0 kat. hold területen tövön található fenyő- és juharfakészletet. A fakészlet áll:

7095 drb fenyőszálfa 9730  $m^3$  kéregnélküli kihozható műfa-tartalomból.

287 drb aszott fenyőszálfa 163  $m^3$  kéregnélküli kihozható műfatartalomból.

257 drb juharfatörzs 93  $m^3$  kéregnélküli kihozható műfatarta-lomból.

177 drb fenyővezőrudból.

A kikiáltási ár, mint hivatalosan megállapított becsérték 89.350 korona, melyen alul nem adatik el.

Bánatpénz 8935 korona.

Az árverési feltételek 5-ik pontja értelmében kiállított zárt írásbeli ajánlatok a szóbell árverés megkezdéseig nyujtandók be a közbirtokosság elnökéhez.

Feltételes távirati és utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Az árverési feltételek, valamint a részletes becslési munkálat alulirott birtokossági elnöknél és a rahói m. kir. járási erdőgond-nokságnál tekinthetők meg.

Rahó (Máramaros megye), 1910. évi május hó 7-én.

(11)

*Lyachovics Ákos,*

a volt urbéresek elnöke.



**Feladási hirdetés.** 1048/1910. jkvi sz. — A beregvármegyei Oroszvég község volt urbéres birtokosság elnöke 1910. évi május hó 31-ik napján d. e. 9 órakor kezdődőleg a helyszínén tartandó nyilvános szóbeli árverésen szálanként, illetve csoportonként eladja a birtokosság tulajdonát képező erdő 1904—1908. évi vágásainak területén 114 drb széldöntött és 115 drb fennálló, összesen 219 drb tölgyfát.

Kikiáltási ár a becsár, melyen alól a fák el nem adatnak.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el.

Kiszállítási határidő bezárólag 1910 december 20.

A becslési iratok és az eladási feltételek a beregszászi m. kir. állami erdőhivatalnál, az annak alárendelt munkácsi m. kir. járási erdőgondnokságnál és az urbéres elnöknél naponta d. e. 11—12 óra között megtekinthetők.

Oroszvég, 1910. évi május hó 8-án.

(12)

*Doctor Sándor*  
urb. jegyző.

**Keménytüzifa, valamint tölgy- és más fanemű műfa eladása termelt állapotban.** 17241/1910. sz. — A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó alsódombrói és dorgosi m. kir. erdőgondnokságok 1909. és 1910. évi vágásaiban házilag kitermelt különböző fanemű keménytüzifának, valamint tölgy- és más fanemű műfának alább megnevezett csoportokban való eladása iránt a lippai m. kir. főerdőhivatalnál 1910. évi május hó 30-án délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni.

Eladás alá kerül:

1. Az alsódombrói m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó govosdiai 1909. és 1910. évi vágások területén

2889 ürméter cserhasábtüzifa,

695 „ tölgyhasábtüzifa,

503 „ bükkhasábtüzifa,

392 „ gyertyánhasábtüzifa,

1488 „ vegyes keménydorongtüzifa és

61'02 tömörköbméter tölgyépület- és műszerfa.

Kikiáltási ára 20.434 korona 01 fillér.

Bánatpénz 2044 korona.

2. A dorgosi m. kir. erdőgondnokságban fekvő magurai vágás-területén

2613 *űrm*<sup>3</sup> vegyes keményhasáb- és dorongtüzifa és

374 *m*<sup>3</sup> juhar- és cseresznyemúfa.

Kikiáltási ára 6690 korona 65 fillér.

Bánatpénz 670 korona.

3. A dorgosi m. kir. erdőgondnokság mészdorgosi vágásában

982 *űrm*<sup>3</sup> vegyes keményhasáb- és dorongtüzifa.

Kikiáltási ára 2631 korona 76 fillér.

Bánatpénz 264 korona.

Ajánlatok a fent megnevezett csoportokra csakis külön-külön tehetők és fogadtatnak el.

A vonatkozó általános árverési és részletes szerződési feltételek a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, az alsódombrói és dorgosi m. kir. erdőgondnokságnál betekintheők s úgy azok, valamint az ajánlati űrlapok és borítékok érdeklődők kívánságára díjtalanul meg is fognak küldetni.

Budapest, 1910. évi április hó 6-án.

(13)

*M. kir. földmivelésügyi miniszter.*

**Fenyőfaeladási hirdetmény.** 1700/1910. sz. — A kalotaszentkirályi volt urbéresek és kisbirtokosok erdejében 73341/1909. sz. miniszteri rendelettel engedélyezett 1099 k. hold rendkívüli fahasználati területen található és 6200 *m*<sup>3</sup> jegenyefenyőörök és épületfára becsült *fakészlet 1910. évi június hó 14-én d. e. 10 órakor* hivatalos helyiségemben nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Becsérték, illetve kikiáltási ár 40.000 (negyvenezer) korona. Bánatpénz 4000 korona

Eladás becsértéken alól nem történik.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Árverési feltételek alólirott és a bánffyhunyadi m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bánffyhunyadi, 1910. évi május hó 9-én.

(14)

*A járási főszolgabíró.*

**Kezelő erdőőri állás.** Intelligens, okleveles, kezelő erdőőr, *ki a tót nyelvet bírja*, folyó évi november 1., esetleg október 1-re kerestetik. Csak nős egyének pályázzanak. Fizetés: 800 korona készpénz, nyugdíjbiztosítással, rét, legeltetés, kert és 2 hold föld használata, ruha, lakás, tüzelő. Esetleg megegyezés szerint. *Czim a kiadóhivatalban tudandó meg.* Bemutatandó bizonyítványmásolatok nem küldetnek vissza. (15. II. 1.)



## Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi X. füzetének tartalma :

	Oldal
<i>Enesei Dörner Béla</i> : Az erdő. (Mutatvány „Az erdélyi százszok mezőgazdasága“ cz. műből.)	383
<i>Dr. Kövessi Ferencz</i> : A tölgyet pusztító lisztharmatgombáról és az ellene való védekezésről. (Befejezés.)	390
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. Jegyzőkönyv az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának 1910 április 27-én tartott üléséről	397
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. Pályázati hirdetés az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében	427
II. Pályázati hirdetés a vadászzerdei m. kir. erdőőri szakiskolánál nyitandó egyéves továbbképző tanfolyam tanulóinak felvétele ügyében	429
KÜLÖNFÉLÉK. Fekete Lajos — a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja. — Személyi hírek. — A városi erdőtiszték értekezlete. — A bécsi nemzetközi vadászati kiállítás megnyitása	431
Változások és kiténtetések az erdészeti szolgálat köréből	434
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. Jegyzőkönyv a gyermeknevelési alapintéző bizottságának üléséről	435
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések (1910 április hóban)	438
HIRDETÉSEK	I—IX

